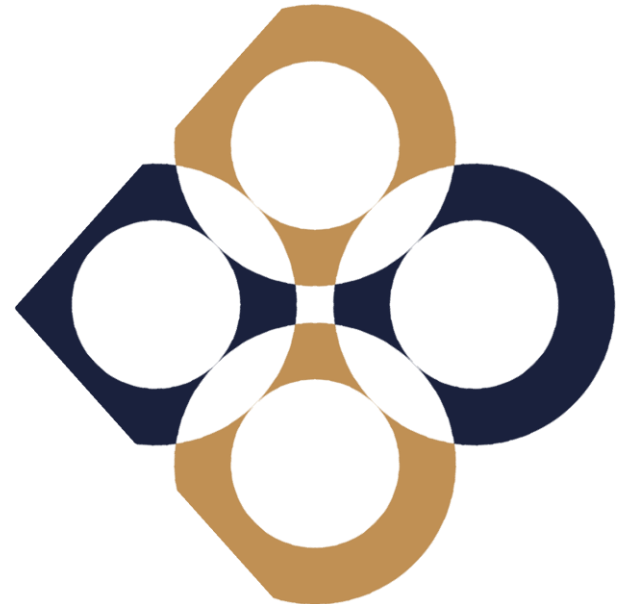

Adatbázisok előadás 08

Dokumentum adatbázisok

Miről lesz szó?

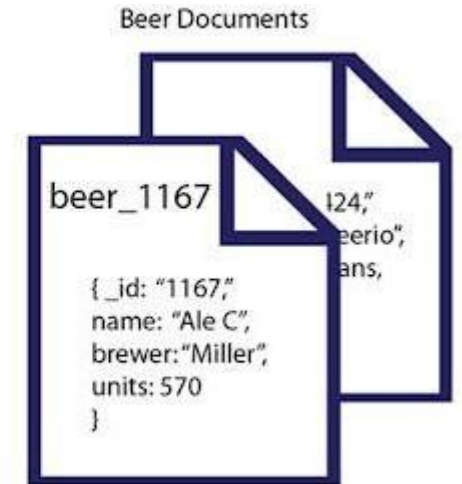
- ☐ Dokumentum adatbázisok jellemzői
- ☐ MongoDB adatbázis
 - ☐ Dokumentumok és gyűjtemények
 - ☐ Adattípusok
 - ☐ Lekérdezések
 - ☐ Indexek
 - ☐ Elérés Python-ból
- ☐ Feladatok megoldása

Dokumentum adatbázisok

- ☐ Az adatokat strukturált dokumentumok formájában (XML, JSON, PDF, DOC) tárolják
- ☐ A dokumentumoknak nem kell azonos szerkezetűeknek lenniük
- ☐ A dokumentumok egymásba ágyazhatók
- ☐ A dokumentumokat gyűjteményeknek nevezett csoportokba szervezik
- ☐ Támogatják a beágyazott kulcs-érték párokat
- ☐ A dokumentumok bármely attribútuma alapján lekérdezhetők

Beers Table

1167	Ale C	Miller	570
3424	Beerio	Ians	340
5612	Amstel	Amtel	121
2409	Colt's	BeerCo	98

<https://developer.couchbase.com/documentation/server/3.x/developer/dev-guide-3.0/compare-docs-vs-relational.html>

Dokumentum adatbázisok - Előnyök és hátrányok

ELŐNYÖK

- Flexibilitás és skálázhatóság
- Gyors írási műveletek
- Az adatok struktúráját nem kell előre definiálni
- A struktúra rugalmasan változtatható
- Ingyenes
- Jól dokumentált

HÁTRÁNYOK

- Tranzakciókezelés
- Memóriaigényes
- Több gyűjteményt érintő lekérdezések problémásak
- Limitált dokumentumméret
- Adatminőség, duplikációs problémák
- Kényszerek kezelése

Dokumentum adatbázisok – Mikor használjuk őket?

Ha többféle
szempont szerint
szeretnénk
lekérdezni

Ha sok valós idejű
adatot kell kezelni

Ha fontos a
flexibilis séma, és
a gyors fejlesztés

Ha van elég
memóriánk

Ha kezelni tudjuk
az adatminőségi
problémákat

Ha nem jelent
problémát a
korlátozott
tranzakciókezelés

Dokumentum adatbázisok - Tipikus használati esetek

- Felhasználói profilok
- Valós idejű, big data jellegű adatok
- Dinamikus webhelyek sok valós idejű adatmódosítással
- Tartalomkezelők (CMS)
- Strukturálatlan vagy félig strukturált adatok

Dokumentum adatbázisok - Példák

MongoDB – vezető felhasználók

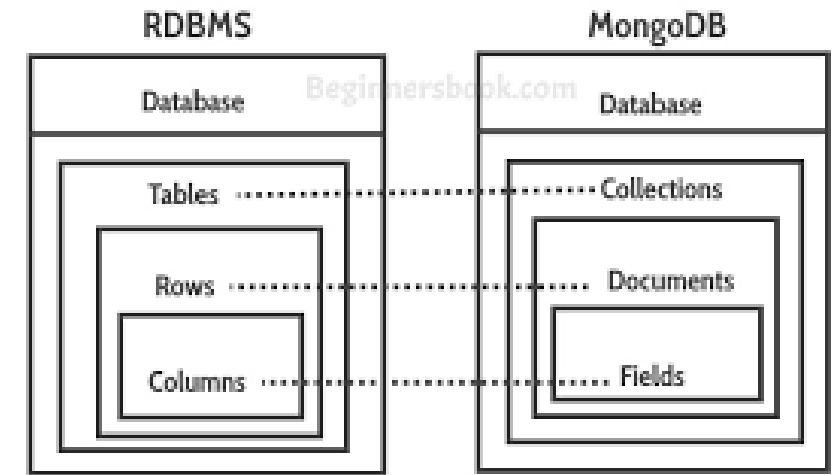
Leading Organizations Use MongoDB

<https://slideplayer.com/slide/10988388/>

Dokumentum adatbázisok - MongoDB

- ☐ A legnépszerűbb NoSQL adatbázis
- ☐ JSON-formátum
- ☐ JavaScript-alapú lekérdezések
- ☐ Nagymértékben skálázható
- ☐ A lekérdezési sebesség indexekkel gyorsítható
- ☐ Terheléselosztás (shard-ek)
- ☐ Flexibilis séma

Relációs adatbázis és MongoDB fogalmi megfeleltetések

<https://beginnersbook.com/2017/09/mapping-relational-databases-to-mongodb/>

Data Models: Relational to Document

Relational

Person:

Pers_ID	Surname	First_Name	City
0	Miller	Paul	London
1	Ortega	Alvaro	Valencia
2	Huber	Urs	Zurich
3	Blanc	Gaston	Paris
4	Bertolini	Fabrizio	Rom

no relation

Car:

Car_ID	Model	Year	Value	Pers_ID
101	Bentley	1973	100000	0
102	Rolls Royce	1965	330000	0
103	Peugeot	1993	500	3
104	Ferrari	2005	150000	4
105	Renault	1998	2000	3
106	Renault	2001	7000	3
107	Smart	1999	2000	2

MongoDB Document

```
{
  first_name: 'Paul',
  surname: 'Miller'
  city: 'London',
  location: [45.123,47.232],
  cars: [
    { model: 'Bentley',
      year: 1973,
      value: 100000, ... },
    { model: 'Rolls Royce',
      year: 1965,
      value: 330000, ... }
  ]
}
```

String

Array

Object

Dokumentumok (Documents)

A dokumentum adatbázisok alap tárolási egységei

A dokumentumok jellemzői:

- ☐ A relációs adatmodell sorainak felelnek meg
- ☐ JSON-jellegű forma, binárisan tárolva (BSON)
- ☐ Kulcs-érték párokból épülnek fel
- ☐ A kulcsok case-sensitivek, és egyedieknek kell lenniük
- ☐ A dokumentumok egymásba ágyazhatók

Példa:

```
{  
  name: "sue",  
  age: 26,  
  status: "A",  
  groups: [ "news", "sports"]  
}
```

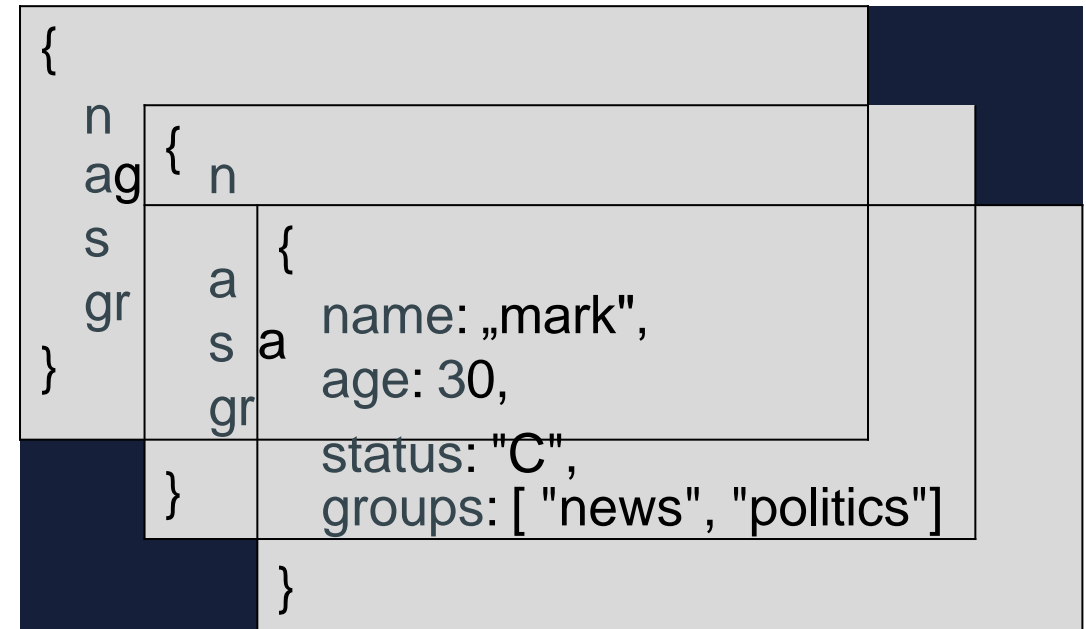
Gyűjtemények (Collections)

Összetartozó dokumentumok csoportjai

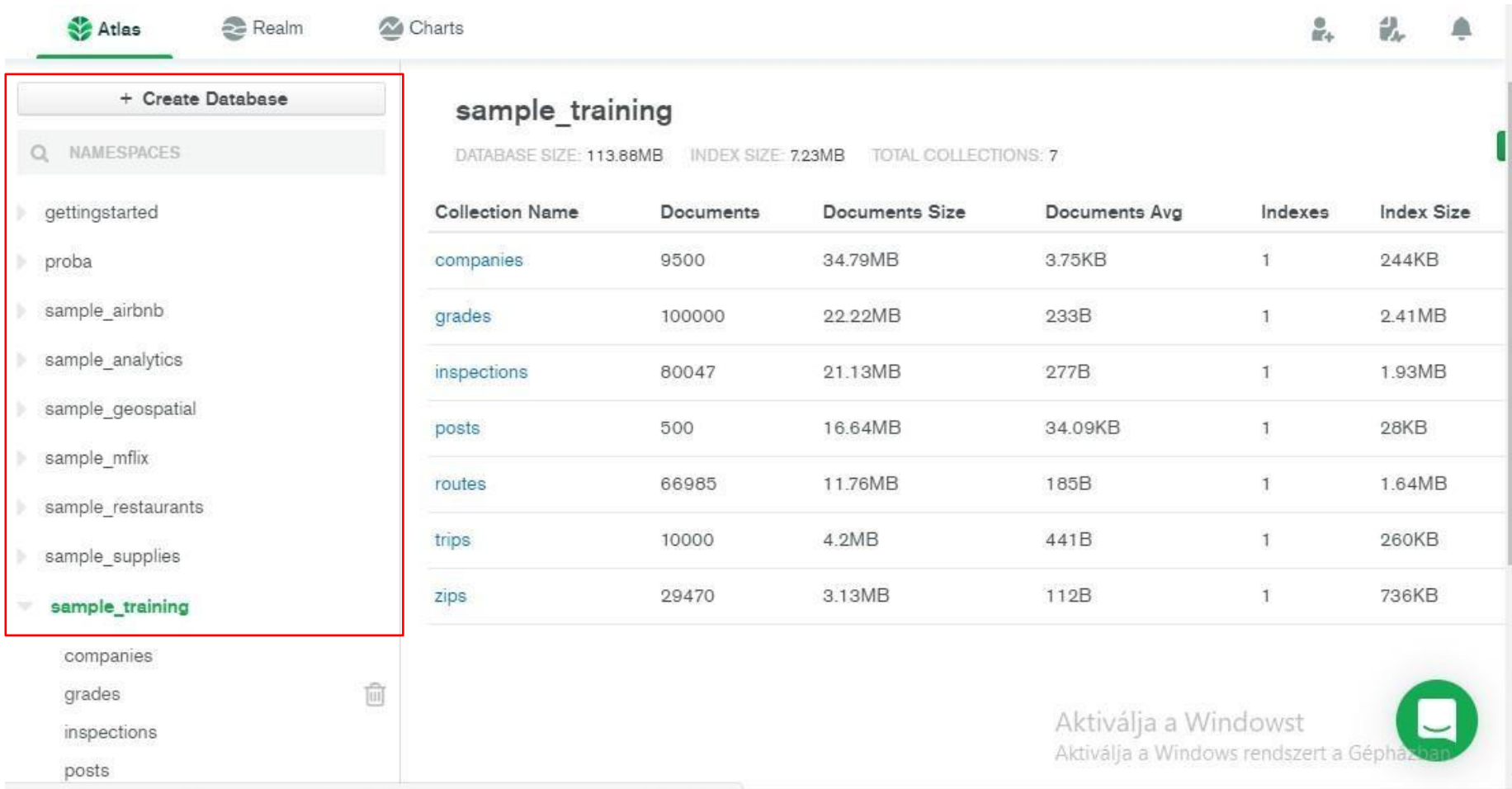
A gyűjtemények jellemzői:

- ☐ A relációs adatmodell tábláinak felelnek meg
- ☐ Hasonló célú dokumentumokat tartalmaznak
- ☐ A dokumentumok felépítése különböző is lehet

Példa:

Összetartozó gyűjtemények csoportjai

The screenshot displays the MongoDB Atlas web interface. On the left sidebar, the 'sample_training' database is highlighted with a red box. The main panel shows the 'sample_training' database details, including its size (113.88MB), index size (7.23MB), and total collections (7). A table lists the collections with their respective document counts, sizes, and index information.

Collection Name	Documents	Documents Size	Documents Avg	Indexes	Index Size
companies	9500	34.79MB	3.75KB	1	244KB
grades	100000	22.22MB	233B	1	2.41MB
inspections	80047	21.13MB	277B	1	1.93MB
posts	500	16.64MB	34.09KB	1	28KB
routes	66985	11.76MB	185B	1	1.64MB
trips	10000	4.2MB	441B	1	260KB
zips	29470	3.13MB	112B	1	736KB

At the bottom of the interface, there is a Windows notification: 'Aktiválja a Windowst' (Activate Windows) with a link to 'Aktiválja a Windows rendszert a Gépházban' (Activate Windows in the Store).

Adatbázisok kezelése

`show databases`

Listázza a létező adatbázisokat

`use adatbázisnév`

Az aktuális adatbázis megadása – ha nem létezik, akkor a parancs létre is hozza*

`db.getName()`

Az aktuális adatbázis nevének lekérdezése

`db.dropDatabase()`

Az aktuális adatbázis törlése

* Az adatbázisok listájában csak akkor jelenik meg, ha már van benne legalább egy dokumentum

Gyűjtemények kezelése

show collections

Listázza a létező gyűjteményeket

db.createCollection(név, opciók)

Létrehoz egy új gyűjteményt*

db.gyűjteménynév.drop()

Törli az adott gyűjteményt

* Új gyűjtemény egy dokumentum beszúrásával is létrehozható

Fontosabb adattípusok

Típus	Példa
String	db.collection.find*({"Név": "Béla"})
Integer	db.collection.find({"Ár": 20000})
Double	db.collection.find({"Pontszám": 15.23})
Boolean	db.collection.find({"Házas_e": true})
NULL	db.collection.find({"Mobile number": null})
Arrays	db.collection.find({"Végzettség": ["matematika", "fizika"]})
Object	db.collection.find({"Könyv": {"cím": "C++ progrmozás", "szerző": "Andrei Alexandrescu"}})
Object ID	db.collection.find({"_id": ObjectId("5a934e000102030405000000")})
Date	db.collection.find({"Születésnap": new Date("1996-05-07")})
Timestamp	db.collection.find({"Felvitel dátuma": ISODate("2020-03-02T01:11:18.965Z")})

*A db.collection.find() lekérdező utasítást ld. később

Fontosabb operátorok I.

Operátor	Szerepe	Példa
\$gt	Kisebb (összehasonlításnál)	db.trips.find({"tripduration": {\$gt: 50000}})
\$lt	Nagyobb (összehasonlításnál)	db.trips.find({"tripduration": {\$lt: 50000}})
\$gte	Nagyobb, vagy egyenlő	db.trips.find({"tripduration": {\$gte: 50000}})
\$lte	Kisebb, vagy egyenlő	db.trips.find({"tripduration": {\$lte: 50000}})
\$all, \$in	Egy tömb minden elemével, illetve legalább egy elemével való egyezést vizsgál	db.trips.find({"birth year": {\$in: [1987, 1988]}})
\$and, \$or, \$not	Logikai műveletek	db.trips.find({\$and: [{"usertype": "Subscriber"}, {"birth year": 1969}]})
\$exists	Egy mező létezését vizsgálja	db.trips.find({"birth year": {\$exists: true}})
\$regex	Egy reguláris kifejezéssel való egyezést vizsgál	db.trips.find({"start station name": {\$regex: /How/i }}, {"start station name": 1, "start station location": 1})

Fontosabb operátorok II.

Operátor	Szerepe
\$abs	Abszolút érték
\$add	Összeadás
\$subtract	Kivonás
\$multiply	Szorzás
\$divide	Osztás
\$pow	Hatványozás
\$switch	Többirányú elágazás
\$cond	Kétirányú elágazás

Példa1 – számított mező operátorokkal

Adjunk hozzá minden egyes út időtartamához 5 időegységet!

```
db.trips.aggregate  
( [  
  { "$project":  
    { _id: 0,  
      trip2: { $add: ["$tripduration", 5]}  
    }  
  }  
])
```

Példa2 – számított mező operátorokkal

Az 500 időegység feletti utak legyenek hosszúak, a többiek rövidek!

```
db.trips.aggregate([
  {$project:
    {_id: 0,
     result: {$cond:
       {if: {$gt: ["$cook_time", 500]},
        then: "hosszu", else: "rovid"}}
    }
  }
])
```

Példa3 – számított mező operátorokkal

```
db.trips.aggregate([  
  $project:  
    {  
      _id: 0,  
      result:  
        {$switch: {  
          branches:  
            [  
              {case: {$gt: ["$tripduration", 500]}, then: "hosszú"},  
              {case: {$lte: ["$tripduration", 300]}, then: "rövid"}  
            ],  
          default: "közepes"}  
        }  
      }  
    ]  
})
```

Regex – reguláris kifejezések*

```
{ <field>: { $regex: /pattern/<options> } } vagy  
{ <field>: { $regex: /pattern/, $options: '<options>' } }
```

☐ Minták

- ☐ ^ - Adott karaktersorozattal kezdődik
- ☐ \$ - Adott karaktersorozattal végződik

☐ Fontosabb opciók

- ☐ i -- case insensitivity
- ☐ m – többsoros karaktersorozatokat soronként vizsgál
- ☐ x – nem veszi figyelembe a puha szóközöket és kommenteket (#)

☐ Példa: db.trips.find({"start station name": {\$regex: /^he/i}}, {"start station name":1})

Az SQL-beli tartalmazás
(mezőnév LIKE '%minta%') megfelelője:

```
"mezőnév": {$regex: /minta/} vagy  
"mezőnév": /minta/
```

* Egymás után több reguláris kifejezés is felsorolható vesszővel elválasztva

- ☐ Find
- ☐ Sort, Limit, Skip
- ☐ Operátorok
- ☐ Beágyazott mezők elérése
- ☐ Dokumentumok módosítása, törlése
- ☐ Tömbök módosítása

Gyűjtemények lekérdezése

`db.gyűjteménynév.find*(szűrés, projekció)`

- ☐ `db.trips.find()` -- A trips gyűjtemény összes dokumentumát listázza
- ☐ `db.trips.find().pretty()*` -- A dokumentumokat barátságosabb formában jeleníti meg
- ☐ `db.trips.find({"start station name" : "Howard St & Centre St"})` -- Szűrés a start állomásra
- ☐ `db.trips.find({"start station name" : "Howard St & Centre St", "birth year": 1967})`
–Szűrés a start állomásra és a születési évre
- ☐ `db.trips.find({"start station name" : "Howard St & Centre St", "birth year": 1967}, {"start station name": 1, "end station name": 1})` -- az előző szűrésnél csak a start- és a cél állomásokat jeleníti meg

* A `db.gyűjteménynév.findOne()` hasonlóan működik, de csak a legelső találatot adja vissza

** A `.forEach(printjson)` is használható


```
db.gyűjteménynév.find(szűrés, projekció ).sort(rendezés definíció)
```

A rendezés definíció tartalmazhatja a rendezés szempontjait (mezők) és azok irányait (1: növekvő, -1: csökkenő)

- ❑ `db.trips.find({"birth year": 1967}).sort({"start station name": 1})`
-- A trips gyűjtemény azon dokumentumait, ahol a születési év 1967, a start állomás neve szerint növekvő sorrendbe rendezi
- ❑ `db.trips.find().sort({"tripduration": -1})` – A dokumentumokat az utazás időtartama szerint csökkenő sorrendbe rendezi

A lekérdezés eredményének korlátozása

```
db.gyűjteménynév.find(szűrés, projekció ).limit(szám)
```

A lekérdezés eredményéből csak az első adott számú dokumentumot jeleníti meg.

```
db.trips.find().pretty().limit(2)
```

-- A trips gyűjtemény első két dokumentumát jeleníti meg felhasználóbarát formátumban

```
db.gyűjteménynév.find(szűrés, projekció ).skip(szám)
```

A lekérdezés eredményéből kihagyja az első adott számú dokumentumot

```
db.trips.find().skip(5)
```

-- A trips gyűjtemény első 5 dokumentumát kihagyja a megjelenítésből

db.gyűjteménynév.aggregate(pipeline)

Adott szempontok szerint csoportokat képez, és azokon aggregálást (pl. összegzés) hajt végre

Példa:

```
db.trips.aggregate( [  
  { "$match": { "start station id": 268 } },  
  { "$group": { _id: "$usertype",  
                total: { $sum: "$tripduration" } } },  
  { "$sort": { total: -1 } }  
])
```

Pipeline:

- Aggregációs műveletek és szakaszok tömbje.
- Minden szakasz transzformálja a dokumentumot

Aggregációs műveletek és szakaszok

Művelet	Leírás
\$avg	Átlagot
\$min	Minimum
\$max	Maximum
\$sum	Összeg
\$first	A legelső dokumentum a csoportban
\$last	Az utolsó dokumentum a csoportban

Szakasz	Leírás
\$group	Csoportokat képez
\$limit	Korlátozza a dokumentumok számát
\$skip	Kihagy n dokumentumot
\$match	Egyezőséget vizsgál
\$merge	Az aggregáció eredményét egy gyűjteményhez hozzáadja
\$sort	Rendez
\$project	Kiválaszt mezőket
\$unwind	Tömböt elemeire bont
\$out	Az eredményt új gyűjteménybe teszi

Aggregálás – a GROUP BY megfelelője

```
{"$group": { _id: "$csoportmező",  
            oszlopnev: {aggregációs művelet: "$aggregálandó mező"} } }
```

- Ha az `_id: "$csoportmező"` utáni rész elmarad, akkor az megfelel a `SELECT DISTINCT $csoportmező ...` utasításnak
- Ha több mező alapján szeretnénk csoportokat képezni, akkor a megfelelő rész: `_id: {"oszlop1név": "$csoportmező1", "oszlop2név": "$csoportmező2" ...}` alakú
- A HAVING megfelelője a `$group` utáni `$match` szakasz, pl:

```
db.trips.aggregate( [  
  { "$group": { _id: "$usertype", total: { $sum: "$tripduration" } } },  
  { "$match": { total: { $lt: 100 } } }  
])
```

Aggregálás II.

```
db.gyűjteménynév.find(szűrés, projekció).count()
```

Megszámolja a lekérdezés eredményeképpen kapott dokumentumok számát

Példa: `db.trips.find({"usertype": "Customer"}).count()`
– megszámlolja, hogy hány Customer típusú felhasználó van

```
db.gyűjteménynév.distinct(mezőnév)
```

Listázza az adott gyűjteményben lévő mező különböző értékeit

Példa: `db.trips.distinct("start station name")`
-- listázza az induló állomásokat (mindegyiket csak egyszer)

Aggregálás III.

```
db.gyűjteménynév.mapReduce(mapping fv, reduce fv, {out: 'Result'})
```

- Eredetileg nagyméretű adathalmaz aggregálására hozták létre.
- Teljesítményben elmarad az Aggregálás I. részben ismertetett módszertől (deprecated)
- A MongoDB Atlas free nem támogatja, saját MongoDB serveren használható
- map függvény: csoportokat képez
- reduce függvény: aggregál

Példa:

```
var mapfunction = function(){emit(this.usertype, this.tripduration)}  
var reducefunction = function(key, values){return Array.sum(values)}  
db.trips.mapReduce(mapfunction, reducefunction, {'out':'Result'})  
db.Result.find()
```

Beágyazott mezők elérése

Az összetett mezők tartalmát a . (pont) operátorral érhetjük el

Példák:

- ☐ `db.trips.find({}, {"start station location.type":1})`
- ☐ `db.trips.find({}, {"start station location.coordinates":1})`

Új dokumentum létrehozása

```
db.gyűjteménynév.insertOne(dokumentum)
```

Új dokumentumot szúr be az adott gyűjteménybe

Példa:

```
db.trips.insertOne(  
  {  
    "tripduration": 300 ,  
    "start station id": 50000 ,  
    "start station name": "XYZ" ,  
    "bikeid": 568987,  
    "usertype": "Customer"  
  }  
)
```

Egyszerre több dokumentumot is létrehozhatunk az **insertMany([dokumentumok])** utasítás segítségével. Ilyenkor a dokumentumokat vesszővel elválasztva kell megadni.

Dokumentum módosítása

```
db.gyűjteménynév.updateOne(szűrés, módosítás)
```

Módosítja a szűrésnek megfelelő dokumentum tartalmát

Példa:

```
db.trips.updateOne(  
  {"_id":ObjectId("572bb8222b288919b68abf6d")},  
  {$set*: {"bikeid":1000}})
```

Egyszerre több dokumentumot is módosíthatunk az **updateMany(szűrés, módosítás, opciók)** utasítás segítségével.

*A \$set segítségével a meglévő mező módosítása mellett új mező is létrehozható, a \$unset töröl egy meglévő kulcs-érték párt, a \$inc pedig egy mező értékét növeli meg egy adott értékkel

Dokumentum törlése

```
db.gyűjteménynév.deleteOne(szűrés, módosítás, opciók)
```

Törli a feltételnek megfelelő dokumentumot

Példa:

```
db.trips.deleteOne(  
  {"_id":ObjectId("572bb8222b288919b68abf6d")}  
)
```

Egyszerre több dokumentumot is módosíthatunk az **deleteMany(szűrés, módosítás, opciók)** utasítás segítségével. Ilyenkor a dokumentumokat vesszővel elválasztva kell megadni.

Tömb módosítása

A \$push segítségével a tömhhöz új elem adható, a \$pull segítségével pedig meglévő elem eltávolítható

Példa:

```
db.trips.updateOne(  
  {"_id":ObjectId("572bb8222b288919b68abf6d")},  
  {$push: {"end station location.coordinates": 2}}  
)
```

Tömb elemek elérése

A \$slice segítségével a tömb elemeinek egy részintervalluma is elérhető

Példa:

```
db.trips.find(  
  {"bikeid":1000},  
  {"end station location.coordinates": {$slice: [0, 2]}}  
)
```

Lekérdezések végrehajtási statisztikája

```
db.gyűjtemény.find(szűrés, projekció).explain("executionStats")
```

Példa:

```
db.trips.find(  
  {"bikeid": {$lt: 10000}}).explain("executionStats")
```

-- megmutatja a végrehajtási tervet és a statisztikákat

```
db.gyűjtemény.getIndexes()
```

```
-- lekérdezi a meglévő indexeket
```

```
-- alapértelmezés szerint minden gyűjtemény indexelve van _id alapján
```

```
db.gyűjtemény.createIndex({mező: 1 | -1})
```

```
-- új indexet hoz létre (1 – növekvő, -1 csökkenő)
```

```
Pl: db.trips.createIndex({"bikeid": 1})
```

```
db.gyűjtemény.dropIndex(indexnév)
```

```
-- törli a meglévő indexet
```

- ❑ Először a pymongo csomagot kell installálni
- ❑ Utána importálni a MongoClient modult
- ❑ Végül csatlakozni az adatbázishoz (connectionstring a Mongo Atlas-ban)

```
In [ ]: !pip install pymongo
        from pymongo import MongoClient
        !pip install dnspython
        import pymongo
```

```
In [ ]: client = pymongo.MongoClient("connectionstring")
```

```
In [ ]: db = client.sample_training
```

```
In [ ]: ered = db.trips.find({"tripduration": 200})
```

```
In [ ]: for i in ered:
        print(i)
```


Feladatok megoldása I.

Indítsa el a MongoDB Compass alkalmazást, majd csatlakozzon a MongoDB cluster-hez!

- a. Hozzon létre új adatbázist Gyak_compass néven, azon belül egy új gyűjteményt receptek néven!
- b. A receptek gyűjteménybe importálja be a mellékletben szereplő recipes.json fájl tartalmát (Add data / Import File, majd Select File, végül Import)!

Feladatok megoldása II.

A MongoDB Compass segítségével kérdezze le a receptek gyűjtemény azon dokumentumait, amelyre teljesül:

- a. A lájkok száma több, mint 2!
- b. A lista legyen sorbarendezeve a főzési idő szerint csökkenő sorrendben! (A rendezés funkció az Options gomb lenyomása után érhető el)
- c. A listában ne jelenjenek meg az ingredients és a rating mezők (Project szakasznál kell beállítani)!

Feladatok megoldása III.

Az előző feladatban létrehozott lekérdezésre hajtsa végre az Explain Plan funkciót!

Feladatok megoldása IV.

A MongoDB Compass-ban készítsen új indexet a receptek gyűjteményhez az Indexes rész Create Index funkciójának segítségével!

- a. Az index neve legyen i_title, és a title mező szerint csökkenő legyen
- b. Az index egyedi (unique) legyen (Options rész)!

Feladatok megoldása V.

A MongoDB Atlas-ban navigáljunk a Cluster-hez, majd válasszuk a Connect lehetőséget, ezen belül pedig a "Connect with the mongod shell" opciót!

a. Töltsük le a mongo shell állományt, majd tömörítsük ki egy mappába (pl. Dokumentumok)

b. A fájlkezelőben lépünk be a mongo shell bin mappájába, majd nyissunk egy parancssort!

c. Csatlakozunk a Cluster-hez a Connect to Cluster ablakban megjelenő connection string segítségével!

d. Adjuk ki a show dbs parancsot

Feladatok megoldása VI.

A mongo shellben kérdezzük le, hogy a receptek gyűjteményben kérdezzük le, hogy mely dokumentumoknál szerepel a recept nevében (title) a Tacos szó!

a. A megjelenés kellően szép (json-szerű) legyen!

Feladatok megoldása VII.

A mongo shell-ben kérdezzük le, hogy
recept típusonként (type) mennyi az elkészítési idők
(cook_time) összege!

Feladatok megoldása VIII.

A mongo shell-ben kérdezzük le, hogy a receptek gyűjteményben hány olyan dokumentum van, ahol:

- a. A recept 4 főre szól (servings) ÉS
- b. A tag-ek között szerepel a "quick" vagy az "easy" (legalább az egyik)

Feladatok megoldása IX.

A mongo shell-ben a receptek gyűjteményben a ObjectId("5e878f5220a4f574c0aa56db") azonosítójú dokumentum esetén módosítsuk az elkészítési időt (cook_time) 33 percre!

Feladatok megoldása X.

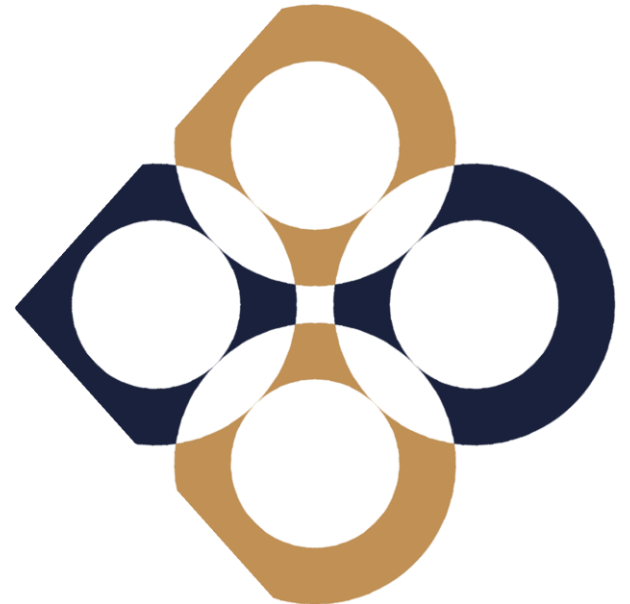
A mongo shell-ben adjunk hozzá
a ObjectId("5e5e9c470d33e9e8e3891b35") azonosítójú
dokumentum likes tömbjéhez még egy értéket,
mégpedig a 200-at!

**Köszönöm
a figyelmet!**

Adatbázisok előadás 09

Gráf adatbázisok

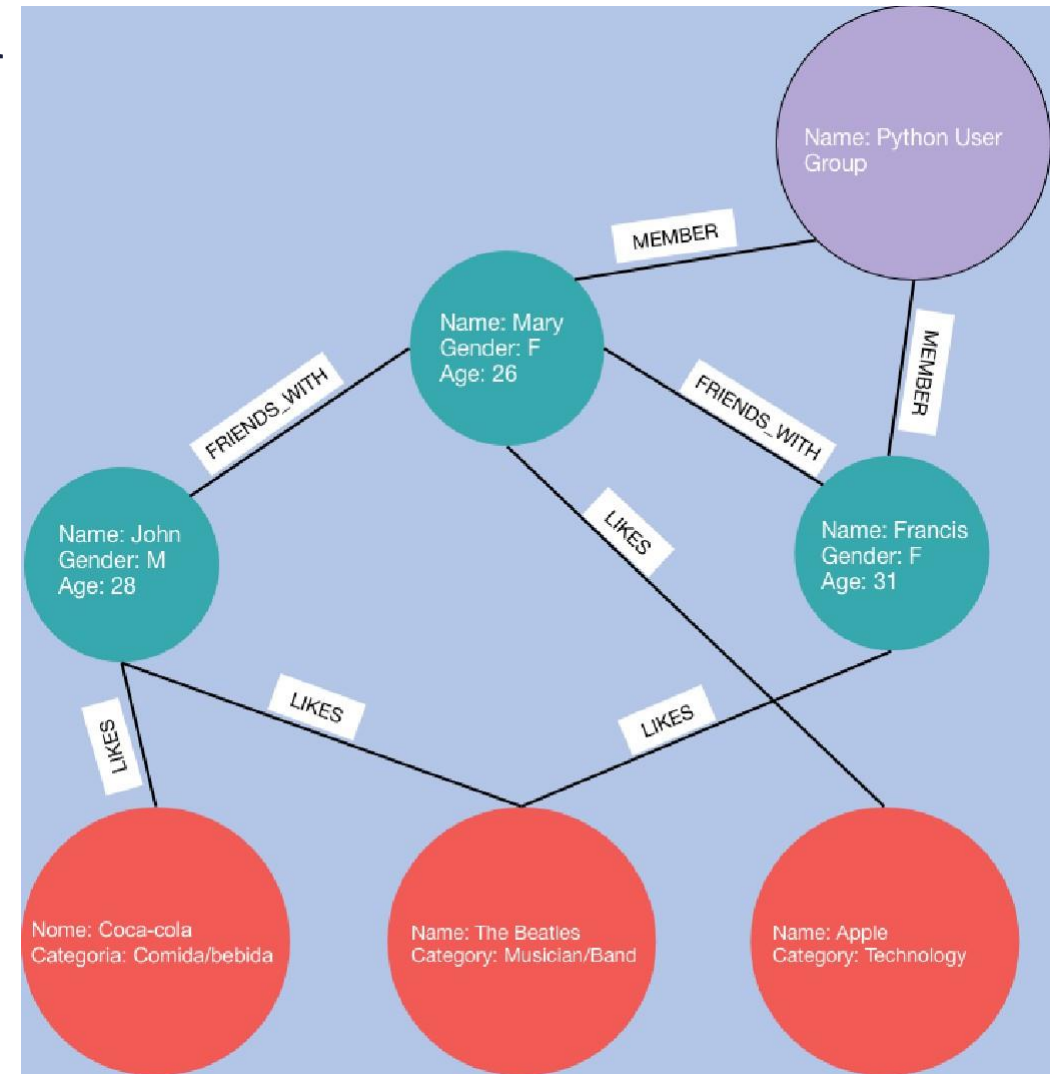

Miről lesz szó?

- ☐ Gráf adatbázisok jellemzői
- ☐ Neo4J adatbázis
 - ☐ Jellemzők
 - ☐ Lekérdezések – Cypher nyelv
 - ☐ CRUD műveletek
 - ☐ Indexek
 - ☐ Terminál
 - ☐ Elérés Python-ból

Olyan adatbázisok, amelyek az adatok tárolására és megjelenítésére gráf struktúrát alkalmaznak

- ❑ A gráf csúcsaiban vannak az adatok
 - ❑ Az adatok sémája nem rögzített
- ❑ A gráf élei jelentik a kapcsolatokat
 - ❑ Az élek irányítottak
 - ❑ Az éleknek adott név a kapcsolatra jellemző

<https://medium.com/labcodes/graph-databases-talking-about-your-data-relationships-with-python-b438c689dc89>

Gráf adatbázisok – előnyök és hátrányok

Előnyök

- Flexibilis séma
- Logikus, jól érthető lekérdezések
- Gyors adatelérés
- Nagymértékben összefüggő adatok kezelése
- Sokféle feladathoz megfelelők

Hátrányok

- OLTP rendszerekhez nem a legjobbak
- A nagy adatmennyiséget érintő lekérdezések nem optimálisak
- Sok esetben egy szerveren tárolódnak

Gráf adatbázisok – hol használják őket?

Tudásbázisok

Csalás felderítés

Termék ajánló rendszer

Social media

Törzsadatok kezelése

Hálózati infrastruktúra monitorozás

Gráf adatbázisok vs. Relációs adatbázisok

Gráf adatbázisok	Relációs adatbázisok
Node	Tábla
Nincs séma	Fix séma
A kapcsolatok direkt módon definiáltak	A kapcsolatok idegen kulcsokkal valósulnak meg
A kapcsolódó adatok megjelenítése minták segítségével	A kapcsolódó adatok megjelenítése JOIN-okkal

Gráf adatbázisok vs. Dokumentum adatbázisok

Gráf adatbázisok	Dokumentum adatbázisok
Node	Document
Nincs séma	Nincs séma
Kapcsolatok a modellben	Kapcsolatok beágyazással vagy „idegen” kulcsokkal
A kapcsolódó adatok megjelenítése minták segítségével	A kapcsolódó adatok megjelenítése beágyazással vagy join-okkal

Gráf adatbázisok - Példák

Gráf adatbázisok – Neo4j

- ☐ A legismertebb gráf adatbázis
- ☐ A csúcsok ~ entitások, objektumok
 - ☐ Lehetnek tulajdonságaik (kulcs-érték párok)
 - ☐ Az értékek primitív adattípusok
 - ☐ A tulajdonságok (részben) indexelhetők
 - ☐ Megadható UNIQUE kényszer
 - ☐ Nincs NULL elem
 - ☐ Lehetnek címkéik
- ☐ A kapcsolatok
 - ☐ Van nevük
 - ☐ Lehetnek tulajdonságaik
 - ☐ Indexelhetők

The #1 Database for Connected Data

Gráf adatbázisok – Neo4j

- ☐ Java-alapú gráf adatbázis
- ☐ Egyidejű hozzáférések kezelése (MVCC)
 - ☐ Minden tranzakció egy konzisztens snapshot-ot lát
 - ☐ Egyszerre több tranzakció tud írni/olvasni
- ☐ Tranzakciók esetén a konzisztencia teljesülése a preferált
- ☐ Egy serveres rendszerben az ACID feltételek is teljesülhetnek
- ☐ Flexibilis séma
- ☐ Elosztott rendszerben magas rendelkezésre állás és nagy teljesítmény
- ☐ Beépített gráf algoritmusok
- ☐ Index-mentes navigáció
- ☐ Szerepkör-alapú biztonság

Neo4j - Cypher

- ☐ A Neo4j preferált lekérdező nyelve
- ☐ Deklaratív (nem procedurális)nyelv
- ☐ Minta egyezéseket vizsgál
- ☐ Az emberi gondolkodáshoz közel álló nyelv
- ☐ Záradékok használata (pl: WHERE, ORDER BY)

#3: A Language For Connected Data

Cypher Query Language

```
SELECT dept#2Reportes.pid AS directReportes,
count(dept#2Reportes.directly_manages) AS count
FROM person_reporte_manager
JOIN person_reporte_l1Reportes
ON manager_directly_manages = l1Reportes.pid
JOIN person_reporte_l2Reportes
ON l1Reportes.directly_manages = l2Reportes.pid
WHERE manager_pid >= (SELECT id FROM person WHERE name = "Name Name")
GROUP BY directReportes
) AS T
GROUP BY directReportes)
UNION
(SELECT T.directReportes AS directReportes, sum(T.count) AS count
FROM
SELECT reporter_directly_manages AS directReportes, 0 AS count
FROM person_reporte_manager
JOIN person_reporte_reportee
ON manager_directly_manages = reporter_pid
WHERE manager_pid >= (SELECT id FROM person WHERE name = "Name Name")
GROUP BY directReportes)
UNION
SELECT l2Reportes.pid AS directReportes, count(l2Reportes.directly_manages)
AS count
FROM person_reporte_manager
JOIN person_reporte_l1Reportes
ON manager_directly_manages = l1Reportes.pid
JOIN person_reporte_l2Reportes
ON l1Reportes.directly_manages = l2Reportes.pid
WHERE manager_pid >= (SELECT id FROM person WHERE name = "Name Name")
GROUP BY directReportes
) AS T
GROUP BY directReportes)
UNION
(SELECT l2Reportes.directly_manages AS directReportes, 0 AS count
FROM person_reporte_manager
JOIN person_reporte_l1Reportes
ON manager_directly_manages = l1Reportes.pid
JOIN person_reporte_l2Reportes
ON l1Reportes.directly_manages = l2Reportes.pid
WHERE manager_pid <= (SELECT id FROM person WHERE name = "Name Name")
),
```



```
MATCH (boss)-[:MANAGES*0..3]->(sub),
      {sub}-[:MANAGES*1..3]->{report}
WHERE boss.name = "John Doe"
RETURN sub.name AS Subordinate,
       count(report) AS Total
```


Less time writing queries

- More time understanding the answers
- Leaving time to ask the next question

Less time debugging queries:

- More time writing the next piece of code
- Improved quality of overall code base

Code that's easier to read:

- Faster ramp-up for new project members
- Improved maintainability & troubleshooting

<https://twitter.com/amyhodler/status/1233437495624253442>

Fontosabb Cypher adattípusok

Típus	Példa	Megjegyzés
Integer	13	Tulajdonság típus
Float	3.14	Tulajdonság típus
String	'Hello', "World"	Tulajdonság típus
Boolean	true, false	Tulajdonság típus
Date	"2019-06-01"	Tulajdonság típus
Time	"21:40:32"	Tulajdonság típus
DateTime	"2019-09-25T06:29:39Z"	Tulajdonság típus
Node	(a:Actor)	Szerkezet típus
Relationship	[d:Directed]	Szerkezet típus
Path	(a:Actor)-[:Acted_in]->(m:Movie)	Szerkezet típus
List	[0, 1, 2]	Összetett típus
Map	{kulcs1: érték1, kulcs2: érték2 ...}	Összetett típus

Fontosabb Cypher operátorok

Operátor típus	Példák
Matematikai	+, -, *, /, %, ^
Összehasonlító	=, <, >, <>, <=, >=, IS NULL, IS NOT NULL
Szöveg összehasonlító	STARTS WITH, ENDS WITH, CONTAINS
Logikai	NOT, AND, OR, XOR
Szöveg	+ (összefűzés), =~ (regex)
Aggregációs	DISTINCT
Tulajdonság (property)	. (csomópont vagy kapcsolat tulajdonság elérése) = (csomópont vagy kapcsolat tulajdonságok felülírása) += (csomópont vagy kapcsolat tulajdonság módosítása, hozzáadása)
Lista	IN (tartalmazást vizsgál) + (összefűz) [] (listaelemek elérése)

Fontosabb Cypher függvények

Függvény típus	Példák
Matematikai	abs(), round(), rand(), sqrt(), log(), sin(), cos(),
Szöveg	left(), right(), toLower(), toUpper(), trim(), substring()
Predikátum	exists(), all(), any(), isEmpty()
Skalár	id(), type(), toFloat(), toInteger, toBoolean()
Lista	labels(), nodes(), relationships(), range()
Dátum/Idő	date(), datetime(), time()

A Case kifejezés Cypher-ben

CASE kifejezés

WHEN értéke1 THEN eredmény1

WHEN értéke2 THEN eredmény2

...

[ELSE default_érték]

END

Neo4j - lekérdezések

MATCH() - Csúcsok, kapcsolatok, tulajdonságok, címkék és minták keresése az adatbázisban

- ☐ A SQL SELECT-hez hasonló elven működik
- ☐ A lekérdezés által visszaadott értékeket a RETURN kulcsszó után adhatjuk meg
- ☐ A lekérdezés eredményét a WHERE kulcsszó után megadott feltételekkel szűrhetjük
- ☐ A megjelenítendő eredményt a LIMIT kulcsszóval korlátozhatjuk
- ☐ Az eredményt többféle nézetben (Graph, Table, Text, Code) is megtekinthetjük

Neo4j – Egyszerű lekérdezések I.

```
MATCH (n)  
RETURN n
```

Listázza az összes csúcsot

```
MATCH (p:Person)  
RETURN p  
LIMIT 1
```

Megjeleníti a legelső személyt

```
MATCH (p:Person {name: 'Tom Hanks'})  
RETURN p
```

Megjeleníti Tom Hanks adatait

```
MATCH (:Person {name: 'Tom Hanks'})-[:DIRECTED]->(movie:Movie)  
RETURN movie.title
```

Megjeleníti, hogy Tom Hanks
milyen film(ek)et rendezett

Neo4j – Egyszerű lekérdezések II.

```
MATCH (p:Person {name:'Tom Hanks'})-[rel:DIRECTED]-(m:Movie)
RETURN p.name AS name, p.born AS `Year Born`, m.title AS title,
m.released AS `Year Released`
```

Megjeleníti Tom Hanks és az általa rendezett film egyes adatait

```
MATCH (:Person)-[:DIRECTED]->(m:Movie)
RETURN DISTINCT m.released
```

Megjeleníti azon éveket, amikor filmeket rendeztek

```
MATCH (j:Person)
WHERE j.born = 1955
RETURN j
```

Megjeleníti az 1955-ben született személyeket

```
MATCH (j:Person)
WHERE NOT j.born = 1955
RETURN j
```

Megjeleníti azokat, akik nem 1955-ben születtek

Neo4j – Egyszerű lekérdezések III.

```
MATCH (p:Person)
WHERE p.name STARTS WITH 'M'
RETURN p.name
```

Megjeleníti az M betűvel kezdődő személyeket

```
MATCH (p:Person)
WHERE p.name CONTAINS 'a'
RETURN p.name
```

Megjeleníti azon személyeket, akik nevében van „a” betű

```
MATCH (p:Person)
WHERE p.name ENDS WITH 'n'
RETURN p.name
```

Megjeleníti azon személyeket, akik neve n-re végződik

```
MATCH (p:Person)
WHERE p.name =~ 'Jo.*'
RETURN p.name
```

Reguláris kifejezéssel szűr a személyek nevére

Neo4j – Egyszerű lekérdezések IV.

```
MATCH (m:Movie)
WHERE ID(m) IN [0, 5, 9]
RETURN m
```

Megjeleníti a 0, 5 és 9 azonosítójú filmeket

```
MATCH (p:Person)-[d:REVIEWED]->(m:Movie)
RETURN p, d, m
```

Megjeleníti, hogy melyik személy milyen filmekről írt kritikát

```
MATCH (p:Person)-[d:WROTE]->(m:Movie)
WHERE not exists ((p)-[:ACTED_IN]->(m))
RETURN p, d, m
```

Megjeleníti azokat a személyeket és filmeket, ahol az író nem szerepelt a filmben

```
MATCH (p:Person)-[:ACTED_IN]->(m:Movie)<-[:ACTED_IN]-(p2:Person)
WHERE p.name= 'Gene Hackman'
AND exists( (p2)-[:DIRECTED]->(m) )
RETURN p, p2, m
```

Kivel és milyen filmben szerepelt együtt Gene Hackman, ha a másik szereplő egyben rendező is volt?

Neo4j – Egyszerű lekérdezések V.

```
MATCH (p:Person)
WHERE p.name STARTS WITH 'J'
OPTIONAL MATCH (p)-[:DIRECTED]->(m)
RETURN p.name, m.title
```

Megjeleníti a személyeket és az általuk rendezett filmet (ha van olyan)

```
MATCH (p:Person)
RETURN count(*)
```

Megjeleníti, hogy hány személy van az adatbázisban

```
MATCH (p:Person)-[:FOLLOWS]->(p2:Person)
WITH p, count(*) AS db
RETURN p.name, db
```

Megjeleníti azt, hogy melyik személy hány másikat követ

```
MATCH (p:Person)-[:WROTE]->(m:Movie)
RETURN p.name, collect(m.title) AS filmek
```

Megjeleníti, hogy melyik személy milyen filmeket rendezett

Neo4j – Egyszerű lekérdezések VI.

```
MATCH (p:Person)-[:ACTED_IN]->(m:Movie)
RETURN p.name, size(collect(m.title)) AS db
```

Megjeleníti, hogy melyik személy
hány filmben szerepelt

```
MATCH (p:Person)-[:ACTED_IN]->(m:Movie)
RETURN p.name, size(collect(m.title)) as db
ORDER BY db DESC, p.name
LIMIT 5
```

Megjeleníti, hogy kik szerepeltek a
legtöbb filmben – az első 5

```
MATCH (p:Person)-[r]->(p2:Person)
RETURN type(r), count(*)
```

Megjeleníti azt, hogy milyen
típusú és hány db kapcsolat van a
személyek között

```
MATCH (p:Person)-[r]->(m:Movie)
WHERE p.born IS NULL
RETURN p.name, type(r), m.title, avg(date().year-m.released)
```

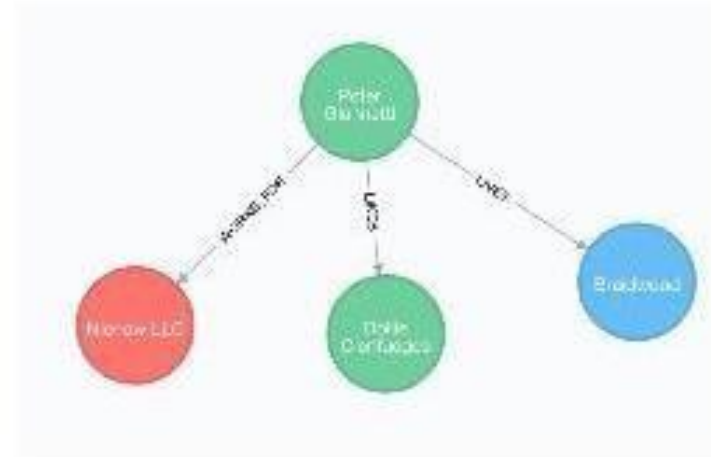
Megjeleníti, hogy azok a személyek, akiknek
nincs megadva a születési évük, milyen
filmekkel vannak kapcsolatban, és a filmek
átlagosan hány éve jelentek meg

Cypher példa*

Cypher: Example Query


```
MATCH (p:Person {fullName : "Peter Giannetti"})-[r]-(n)  
RETURN p, r, n
```


<https://neo4j.com/docs/developer-manual/current/cypher/>

<https://www.opencypher.org/>

Neo4j – CRUD műveletek

CREATE (változónév:címke {tulajdonságok:értékek}) -- Csomópont létrehozása

SET – Cimkék, tulajdonságok és kapcsolatok módosítása

REMOVE – Cimkék és tulajdonságok törlése

DELETE – Csomópontok és kapcsolatok törlése

Neo4j – CRUD műveletek I.

```
CREATE (:Movie {title: 'Félelem', released: 2011, tagline: 'Amit mindenki  
érez' })
```

Létrehoz egy új filmet

```
create (:Person {name: 'Kiss Ilona', born: 1988 }),  
(:Person {name: 'Nagy Béla', born: 2000 })
```

Létrehoz két új személyt

```
MATCH (a:Person), (b:Movie)  
WHERE a.name = 'Kiss Ilona' AND b.title = 'Félelem'  
CREATE (a)-[:FOLLOWS]->(b)
```

Létrehoz új kapcsolatot meglévő
csúcsok között

```
create (p:Person {name: 'Fekete Edit', born: 1997})-[:WROTE]->(m:Movie  
{title: 'A hősnő', released: 2021})  
return (p)-[]-(m)
```

Egyszerre hoz létre új személyt és
filmet, valamint kapcsolatot
köztük

Neo4j – CRUD műveletek II.

```
MATCH (p:Person  
{name: 'Fekete Edit'})  
SET p.born = 2010  
RETURN p
```

Módosítja az adott személy születési évét

```
MATCH (p:Person {name: 'Fekete Edit'})  
SET (case when p.born < 2015 then p end).born = 2015  
RETURN p
```

Módosítja az adott személy születési évét, ha teljesül egy feltétel

```
MATCH (p:Person {name: 'Fekete Edit'})  
REMOVE p.born  
RETURN p
```

Törli az adott személy születési évét

```
MATCH (n {name: 'Fekete Edit'})  
REMOVE n:Person  
RETURN n.name, labels(n)
```

Törli az adott csúcs címkéjét

Neo4j – CRUD műveletek II.

```
MATCH (n:Person {name: 'Fekete Edit'})  
DELETE n
```

Törli az adott csomópontot

```
MATCH (p:Person {name: 'Kiss Ilona'})-[r:FOLLOWS]->(m:Movie)  
DELETE r  
RETURN p
```

Egy adott kapcsolat törlése

```
MATCH (n {name: 'Kiss Ilona'})  
DETACH DELETE n
```

Törli az adott csomópontot és minden kapcsolatát

```
MATCH (n)  
DETACH DELETE n
```

Töröl minden csomópontot és kapcsolatot

Neo4j - Indexek

CREATE INDEX – index létrehozása

SHOW INDEXES [VERBOSE]– indexek listázása

DROP INDEX – index törlése

- ☐ A VERBOSE segítségével opcionálisan részletesebb lista jeleníthető meg
- ☐ A PROFILE utasítással megjeleníthető a végrehajtási terv
- ☐ Az EXPLAIN utasítás hasonlóan működik, de magát az utasítást nem hajtja végre, csak a végrehajtási tervet jeleníti meg

Neo4j – Indexek - példák

```
profile  
match (p:Person)  
return p
```

A lekérdezés és végrehajtási terv

```
CREATE INDEX i_name  
IF NOT EXISTS FOR (n:Person)  
ON (n.name)
```

A személyeket indexeli név alapján, ha még nincs index

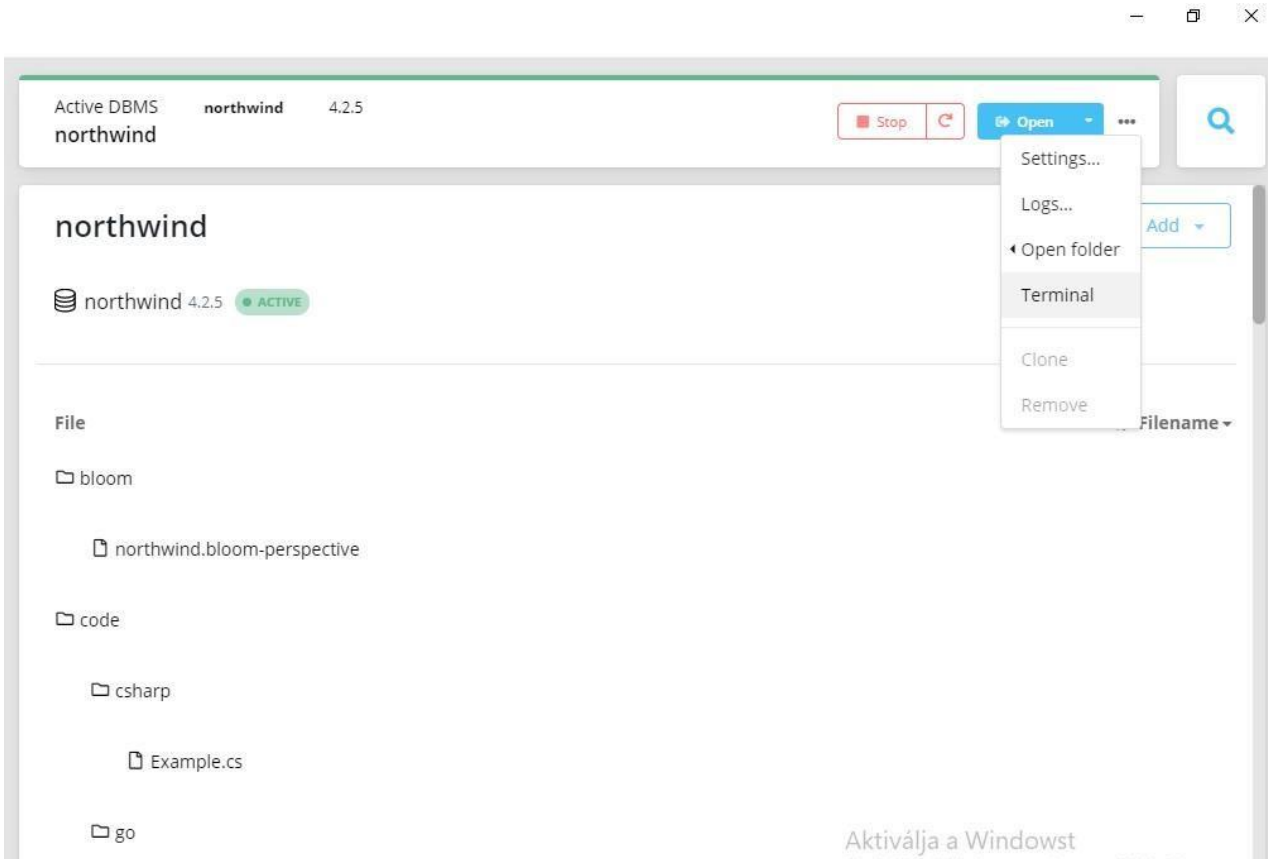
```
CREATE INDEX i_filmek  
FOR (m:Movie)  
ON (m.title, m.released)
```

Összetett index létrehozása

```
DROP INDEX i_filmek
```

Törli az adott indexet

Cypher-shell terminal


```
Neo4j Desktop Terminal - northwind
File Edit View Window Help Developer

gmolnar@northwind>
gmolnar@northwind> show databases;
+-----+
| name      | address          | role          | requestedStatus | currentStatus |
| error | default |
+-----+
+-----+
| "neo4j"    | "localhost:7687" | "standalone" | "online"        | "online"      |
| ""         | TRUE            |              |                 |               |
| "northwind" | "localhost:7687" | "standalone" | "online"        | "online"      |
| ""         | FALSE          |              |                 |               |
| "system"   | "localhost:7687" | "standalone" | "online"        | "online"      |
| ""         | FALSE          |              |                 |               |
| "tanulo"   | "localhost:7687" | "standalone" | "online"        | "online"      |
| ""         | FALSE          |              |                 |               |
+-----+

4 rows available after 11 ms, consumed after another 3 ms
gmolnar@northwind> show users;
+-----+
| user      | roles              | passwordChangeRequired | suspended |
+-----+
+-----+
| "gmolnar" | ["admin", "PUBLIC"] | FALSE                  | FALSE     |
| "neo4j"   | ["admin", "PUBLIC"] | FALSE                  | FALSE     |
+-----+

2 rows available after 8 ms, consumed after another 2 ms
gmolnar@northwind> 
```

Elérés Python-ból*

```
!pip install neo4j
from neo4j import GraphDatabase

class Neo4jConnection:
    ...
    return response

conn = Neo4jConnection(uri="bolt://localhost:7687", user="neo4j", pwd="neo4j")

query_string = 'match (n) return n limit 4'

conn.query(query_string, db='northwind')
```

A teljes kód a mellékelt python.ipynb fájlban található

Feladatok megoldása I.

A Neo4J Desktop-ban hozzon létre új projektet, majd egy új adatbázist tanulo néven! Nyissa meg a Neo4J Browsers, majd tegye aktívvá az új adatbázist!

a. Hozzon létre :Tanulo és :Tanar csomópontokat az alábbi ábra alapján:

TANULO		
Nev	Eletkor	Atlag
Kiss Béla	22	3.5
Nagy Ilona	23	4.4

TANAR	
Nev	Szak
Tóth Ottó	Matematika
Nagy Ivett	Informatika

Feladatok megoldása II.

Az előző feladatban létrehozott tanulo adatbázisban hozzon létre két új kapcsolatot :Tanit néven az alábbiak szerint:

- a. Tóth Ottó tanítja Kiss Bélát
- b. Nagy Ivett tanítja Nagy Ilonát
- c. A szükséges utasításokat adja meg válaszként!

Feladatok megoldása III.

A 7. feladatban létrehozott tanulo adatbázisban végezze el a következő módosításokat:

- a. Nagy Ilona átlaga legyen 5.0
- b. Tóth Ottó szakja legyen Fizika
- c. A szükséges utasításokat adja meg válaszként!

Feladatok megoldása IV.

A Neo4J Desktop-ban tegye aktívvá a tanulo projektet, majd nyisson új terminált az adatbázis melletti Open gombnál mellett lévő három pont (...) kiválasztásával! Utána lépjen be a bin mappába, majd adja ki a cypher-shell parancsot!

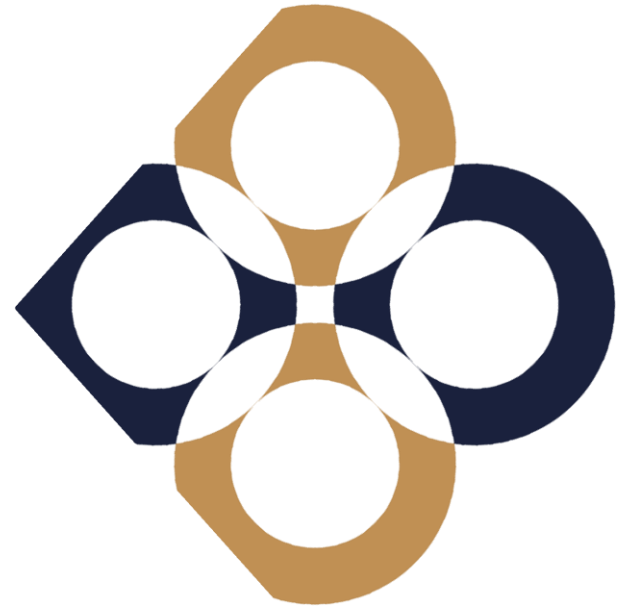
- a. Szükség esetén adja meg a felhasználónevet és a jelszót
- b. Csatlakozzon a tanulo adatbázishoz (:use tanulo;)
- c. Kérdezze le az első két csúcsot!

**Köszönöm
a figyelmet!**

Adatbázisok előadás 10.

Kulcs-érték adatbázisok

Miről lesz szó?

- ☐ Kulcs-érték adatbázisok jellemzői
- ☐ A Redis adatbázis
 - ☐ Jellemzők
 - ☐ Adattípusok
 - ☐ Utasítások
 - ☐ Terminál
 - ☐ Elérés Python-ból
 - ☐ Feladatok megoldása

Kulcs-érték adatbázisok

Olyan adatbázisok, amelyek az adatokat kulcs-érték párokban tárolják, és az adatok a kulcs alapján gyorsan elérhetők

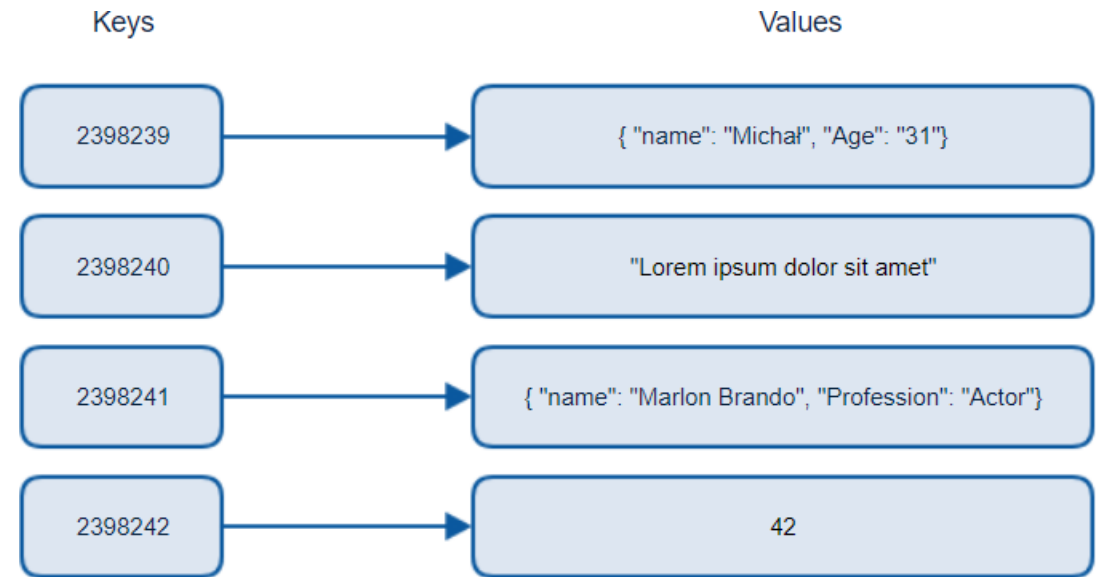
❑ Asszociatív tömbök (kulcs-érték párok)

❑ A kulcs **egyedi** azonosító

A kulcs és az érték lehet akár egyszerű, akár komplex adat

A kulcs-érték párnak lehet érvényességi ideje

Nagymértékben skálázhatók és partícionálhatók

Kulcs-érték adatbázisok – előnyök és hátrányok

Előnyök

- Egyszerűség
- Nagy hozzáférési sebesség
- Flexibilitás
- Skálázhatóság
- Kisebb tárolási méret
- Indexekre – alapesetben – nincs szükség

Hátrányok

- Bonyolultabb adatmodellekhez nem javasolt
- Limitált lekérdezési lehetőségek
- Sok feladatot alkalmazás szintjén kell megoldani (pl. kényszerek)
- Adatok exportálása
- Adatok közötti kapcsolatok kezelése

Kulcs-érték adatbázisok – hol használják őket?

Bevásárlókocsi

Cache

Felhasználói profil

Fórum

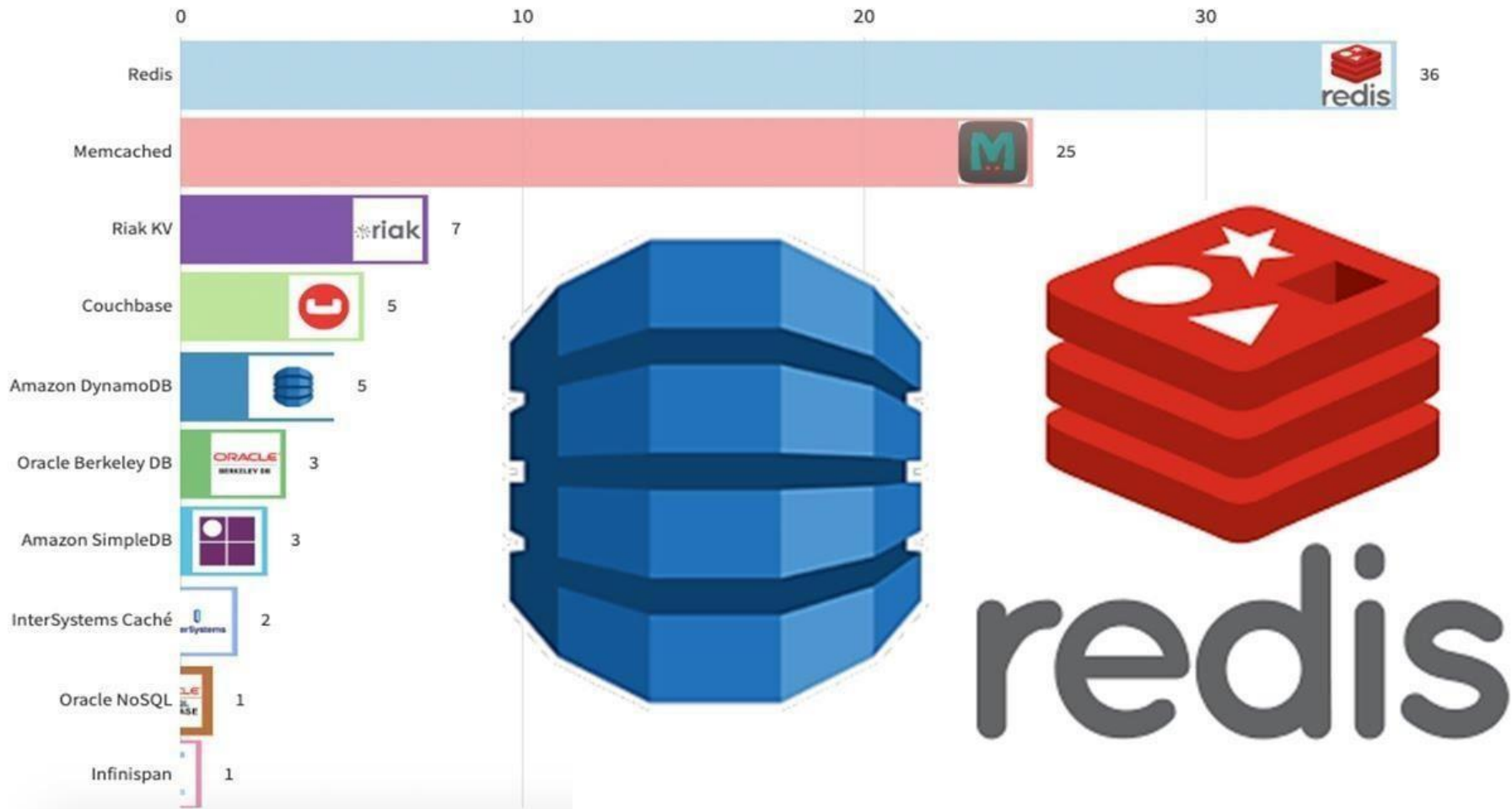
Valós idejű ajánló rendszerek

Kulcs-érték adatbázisok vs. Relációs adatbázisok

Kulcs érték adatbázisok	Relációs adatbázisok
Adatbázis	(Logikai) Adatbázis
Sorted set	Tábla
Hash	Rekord
Flexibilis séma	Fix séma
A kapcsolatok megfelelő kulcs elnevezésekkel valósíthatók meg	A kapcsolatok idegen kulcsokkal valósulnak meg
Nincs beépített lekérdezési lehetőség	Lekérdezés SQL nyelven

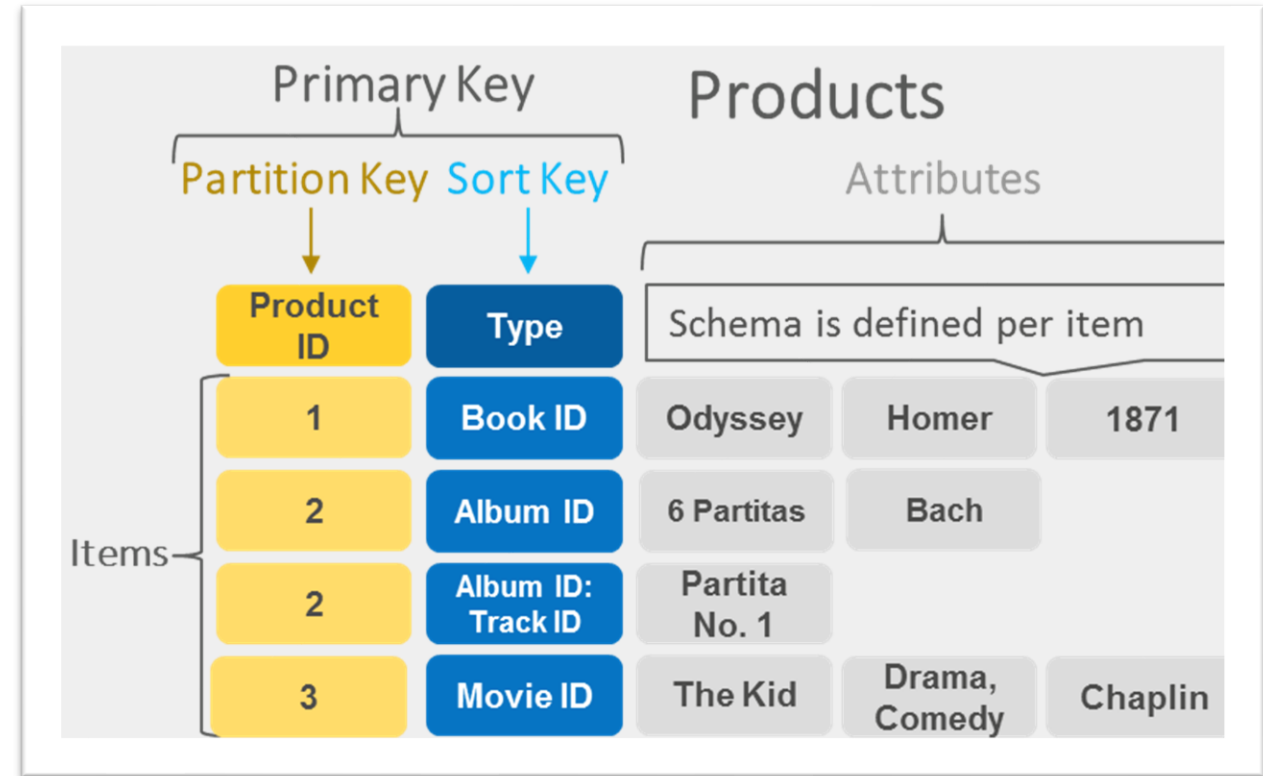
Kulcs-érték adatbázisok - Példák

Most Popular Database Engine of Key-value Stores (2012 - 2019)

Kulcs-érték adatbázisok - DynamoDB

- ❑ A kulcs-érték adatbázisok úttörője
- ❑ Állítható konzisztencia szint
- ❑ Költséghatékony
- ❑ Hibatűrő
- ❑ Integrálható más szolgáltatásokkal

Kulcs-érték adatbázis – Redis

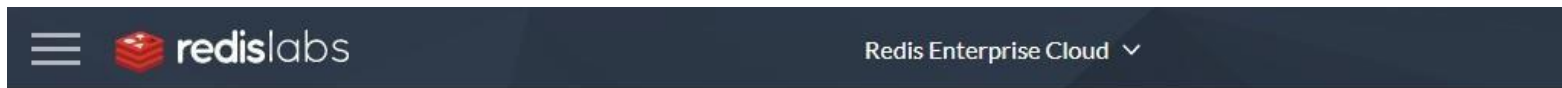
- ❑ Nyílt forráskódú adatbázis
- ❑ Kulcs-érték adatmodell, in-memory adatbázis
- ❑ Futtatási/telepítési lehetőségek
 - ❑ Cloud próba ([Try Redis](#), illetve [Try Redis Enterprise | Redis Labs](#))
 - ❑ On-premise

[Redis](#) - Linux

[How To Install Redis on Windows 10 - DEV Community](#) – Windows

[Install and config Redis on Mac OS X via Homebrew | by Pete Houston | Medium - Mac](#)

Redis – Cloud

View Database

Database Name

Metrics

Slowlog

Configuration

Subscription	#1406889 Redis Cloud/Fixed Plan/AWS/eu-central-1/Standard/30MB
Protocol	Redis
Used Memory	2.03 MB
Replication	Disabled
Activated On	03/26/2021 20:56:01
Last Changed	03/26/2021 20:56:38

A csatlakozáshoz szükséges adatok:

- ☐ Port
- ☐ Endpoint
- ☐ Default user password

Csatlakozási lehetőségek

- ☐ redis-cli (parancssoros interfész)
- ☐ Programkód (pl. Python)

Redis – Cli

```
C:\Windows\System32\cmd.exe - redis-cli -h redis-13613.c250.eu-central-1-1.ec2.cloud.redislabs.com -p 13613 -a iH3vsvrHTZog4DXLtmvQUMn240NFq0iO
Microsoft Windows [Version 10.0.18363.1440]
(c) 2019 Microsoft Corporation. Minden jog fenntartva.

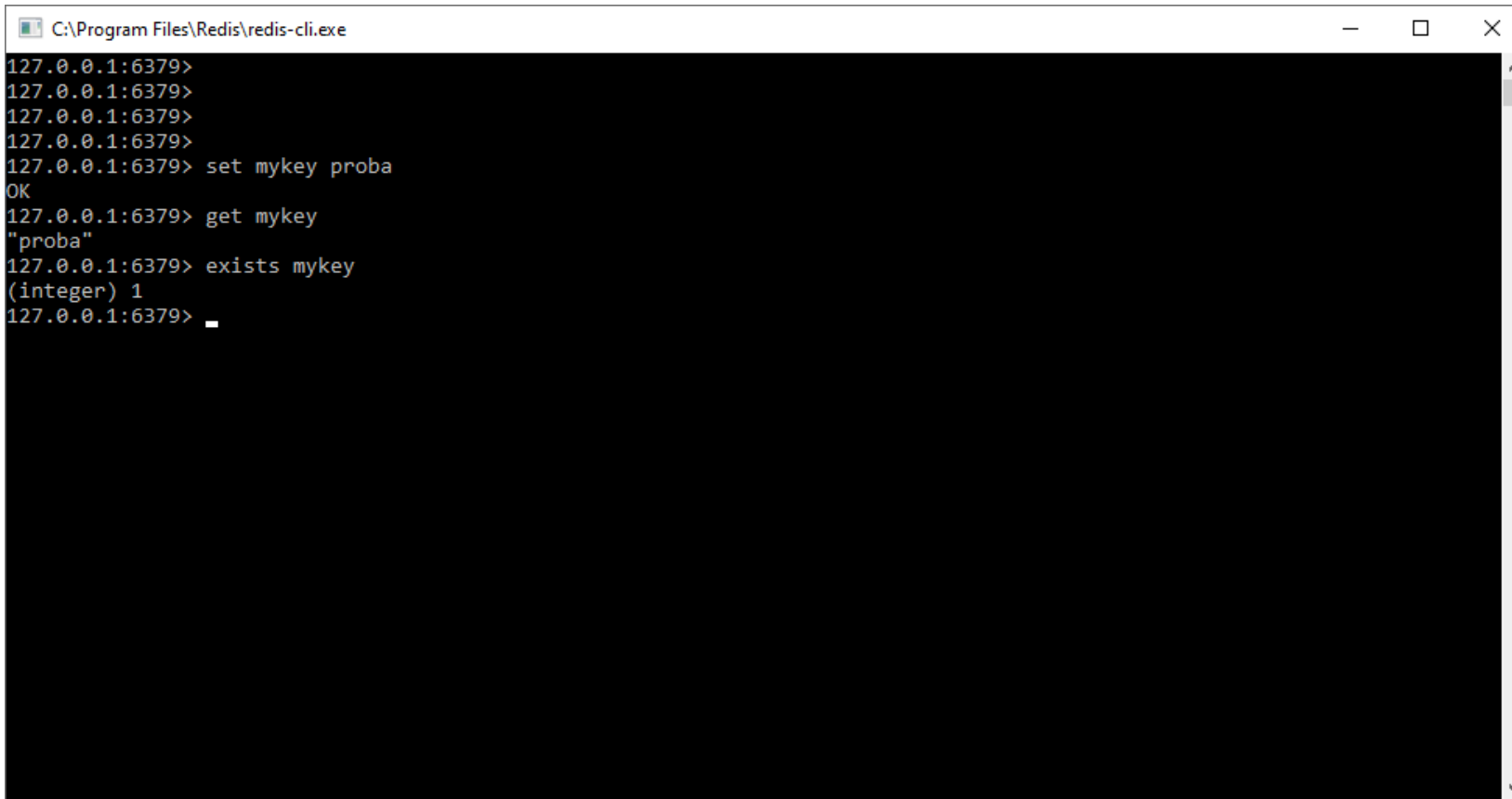
C:\Program Files\Redis>redis-cli -h redis-13613.c250.eu-central-1-1.ec2.cloud.redislabs.com -p 13613 -a iH3vsvrHTZog4DXLtmvQUMn240NFq0iO
redis-13613.c250.eu-central-1-1.ec2.cloud.redislabs.com:13613> ping
PONG
redis-13613.c250.eu-central-1-1.ec2.cloud.redislabs.com:13613> set hello world
OK
redis-13613.c250.eu-central-1-1.ec2.cloud.redislabs.com:13613> get hello
"world"
redis-13613.c250.eu-central-1-1.ec2.cloud.redislabs.com:13613>
```

Aktiválja a Windowst
Aktiválja a Windows rendszert a Gépházban.

Csatlakozás a Redis Cloud adatbázishoz:

```
redis-cli -h <endpoint> -p <port> -a <password>
```

Redis – On-premise

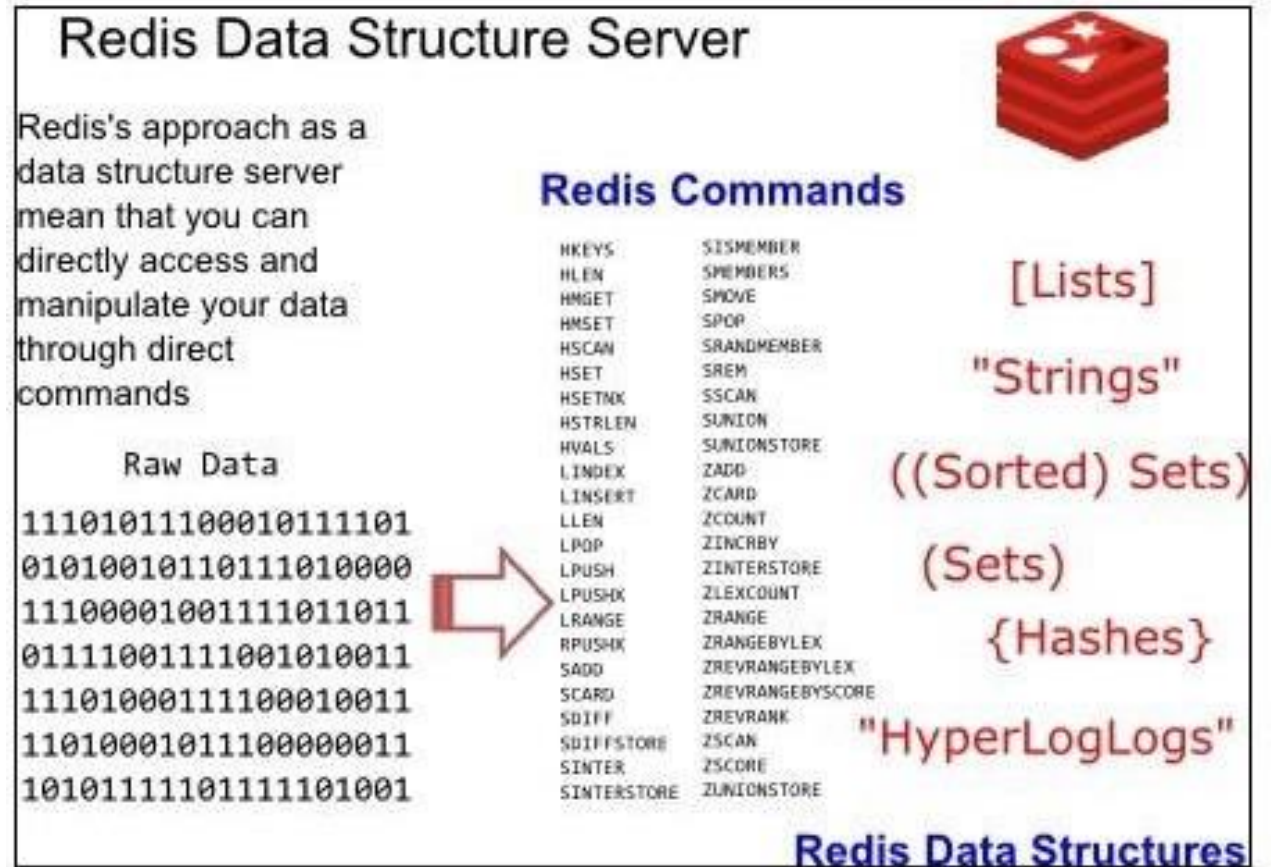
A screenshot of a Windows command prompt window titled "C:\Program Files\Redis\redis-cli.exe". The terminal shows a series of commands and responses from the Redis server running on 127.0.0.1:6379. The commands include multiple empty prompts, a 'set mykey proba' command returning 'OK', a 'get mykey' command returning '"proba"', and an 'exists mykey' command returning '(integer) 1'. The window has standard Windows window controls (minimize, maximize, close) in the top right corner.

```
C:\Program Files\Redis\redis-cli.exe
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379> set mykey proba
OK
127.0.0.1:6379> get mykey
"proba"
127.0.0.1:6379> exists mykey
(integer) 1
127.0.0.1:6379> _
```

Csatlakozás az on-premis rendszerhez: redis-cli

Redis adattípusok

- ☐ Key – tulajdonság neve*
- ☐ String – szöveg
- ☐ List – szöveges adatok rendezett listája
- ☐ Hashes – objektumhoz hasonló adattípus, amely objektum kulcsból és kulcs-érték párokból áll
- ☐ Set – egyedi szöveges adatok rendezetlen halmaza
- ☐ Sorted set – egyedi szöveges adatok rendezett halmaza

Utasítások* I. – Key, string

SET kulcs érték [opciók]

Új kulcs-érték pár létrehozása, vagy a meglévő felülírása
Fontosabb opciók: EX seconds – lejárati idő, NX – csak akkor jön létre a kulcs, ha még nem létezik, GET – a régi érték megjelenítése, amennyiben létezik

GET kulcs

A kulcs értékének lekérdezése – ha nem létezik, akkor a visszaadott érték üres (nil)

EXISTS kulcs(ok)

Ellenőrzi, hogy az adott kulcs létezik-e. Egymás után szóközzel elválasztva több kulcs is megadható

DEL kulcs(ok)

Törli a megadott kulcsot vagy kulcsokat

* A Redis verziótól függően a felsorolt utasításoknak csak egy része támogatott

Utasítások I. – Key, string (folytatás)

COPY kulcs1 kulcs2 [logikai adatbázis]
[REPLACE]

A kulcs1 értékével létrehozza a még nem létező kulcs2-t. A kulcs2 lehet egy másik logikai adatbázisban is. A REPLACE segítségével törölhető a meglévő kulcs2.

MOVE kulcs logikai_adatbázis

A kulcsot átmozgatja egy másik logikai adatbázisba, amennyiben ott az nem létezik

RENAME kulcsnév újkulcsnév

Új nevet ad a kulcsnak

EXPIRE kulcs seconds

Beállítja a kulcs élettartamát (másodpercben)

TYPE kulcs

Megadja a kulcshoz tartozó érték típusát

Utasítások I. - Példák

```
C:\Windows\System32\cmd.exe - redis-cli
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379> set mainap hetfo
OK
127.0.0.1:6379> get mainap
"hetfo"
127.0.0.1:6379> set mainap hetfo ex 5
OK
127.0.0.1:6379> get mainap
(nil)
127.0.0.1:6379> exists mainap
(integer) 0
127.0.0.1:6379> set mainap kedd
OK
127.0.0.1:6379> exists mainap
(integer) 1
127.0.0.1:6379> del mainap
(integer) 1
127.0.0.1:6379> exists mainap
(integer) 0
```

- ☐ Létrehozunk egy új kulcsot mainap néven, amelynek értéke hetfo
- ☐ Lekérdezzük az értékét, majd beállítjuk a lejáratí idejét 5 másodperce
- ☐ Utána a kulcs törlődik (nil), azaz már nem létezik
- ☐ Ismét létrehozzuk a mainap kulcsot, most értéke kedd
- ☐ Ellenőrizzük, hogy létezik-e, majd töröljük. Utána ismét megnézzük, hogy létezik-e

Utasítások II. – Hashes

HSET | HMSET kulcs mező érték [mező érték]

Beállítja a mező(k) értékét

HGET kulcs mező

Lekérdezi a kulcs adott mezőjének értékét

HGETALL kulcs

Lekérdezi a kulcs összes mezőjének értékét

HEXISTS kulcs mező

Megadja, hogy létezik-e a kulcs adott mezője

HDEL kulcs mező [kulcs mező]

Törli az adott mező(ke)t.

HKEYS kulcs

Megadja, hogy milyen mezői vannak a kulcsnak

Utasítások II. - Példák

```
C:\Windows\System32\cmd.exe - redis-cli
127.0.0.1:6379> hmset tanulo nev "Kiss Bela"
szulido 2000.01.01 neptun abcdef
OK
127.0.0.1:6379> hgetall tanulo
1) "nev"
2) "Kiss Bela"
3) "szulido"
4) "2000.01.01"
5) "neptun"
6) "abcdef"
127.0.0.1:6379> type tanulo
hash
127.0.0.1:6379> hkeys tanulo
1) "nev"
2) "szulido"
3) "neptun"
127.0.0.1:6379> hdel tanulo neptun
(integer) 1
127.0.0.1:6379>
```

- ☐ Létrehozzuk a tanulo kulcsot több mezővel (nev, szulido, neptun)
- ☐ Lekérdezzük a tanulo kulcsot
- ☐ Lekérdezzük a kulcs típusát
- ☐ Lekérdezzük a kulcs mezőit
- ☐ Töröljük a tanulo kulcs neptun mezőjét

Utasítások III. – List

LSET kulcs index érték

Beállítja a lista adott indexű elemének értékét. Az index 0-ról indul. Speciálisan a -1 az utolsó elemre, -2 az utolsó előttiire utal stb.

LPUSH kulcs elem [elem]

Elem(ek)et szúr be a lista elejére

RPUSH kulcs elem [elem]

Elem(ek)et szúr be a lista végére

LPOP kulcs [n]

Törli és visszaadja a lista első (n) elemét

RPOP kulcs [n]

Törli és visszaadja a lista utolsó (n) elemét

LINSERT kulcs BEFORE | AFTER elem újelem

Új elemet szúr be a lista adott eleme elé vagy után

LRANGE kulcs start stop

Visszaadja a lista elemeit start indextől a stop-ig

Utasítások III. - Példák

```
C:\Windows\System32\cmd.exe - redis-cli
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379> rpush napok hetfo kedd
(integer) 2
127.0.0.1:6379> linsert napok after kedd szerda
(integer) 3
127.0.0.1:6379> lrange napok 0 -1
1) "hetfo"
2) "kedd"
3) "szerda"
127.0.0.1:6379> lpop napok
"hetfo"
127.0.0.1:6379> lrange napok 0 -1
1) "kedd"
2) "szerda"
127.0.0.1:6379>
```

- ☐ Létrehozunk egy napok listát, tartalma: hetfo, kedd
- ☐ Beszúrjuk a szerdát a végére
- ☐ Megjelenítjük a lista elemeit
- ☐ Töröljük az első napot
- ☐ Megjelenítjük az így kapott lista minden elemét

Utasítások IV. – Set

SADD kulcs elem [elem]

Elem(ek)et ad hozzá a halmazhoz. Ha a halmaz még nem létezik, akkor létrehozza. Ha az elem már létezik, akkor nem kerül be még egyszer a halmazba

SCARD kulcs

Visszaadja a halmaz elemszámát

SPOP kulcs [n]

Töröl és visszaad (n) elemet a halmazból.

SISMEMBER kulcs érték

Visszaadja, hogy az adott érték benne van-e a halmazban

SMEMBERS kulcs

Listázza a halmaz összes elemét

SDIFF | SUNION | SINTER kulcs1 kulcs2

Listázza a halmazok különbségét, unióját, metszetét

SORT kulcs [BY minta] [LIMIT interval]
[ASC | DESC] [ALPHA]

Rendezi a list, set és ordered set kulcs elemeit

Utasítások IV. - Példák

```
C:\Windows\System32\cmd.exe - redis-cli
127.0.0.1:6379> sadd evszakok tavasz nyar osz tel
(integer) 4
127.0.0.1:6379> type evszakok
set
127.0.0.1:6379> smembers evszakok
1) "tel"
2) "osz"
3) "tavasz"
4) "nyar"
127.0.0.1:6379> scard evszakok
(integer) 4
127.0.0.1:6379> sadd kedvencevszak nyar
(integer) 1
127.0.0.1:6379> sdiff evszakok kedvencevszak
1) "tavasz"
2) "osz"
3) "tel"
127.0.0.1:6379> sort evszakok alpha
1) "nyar"
2) "osz"
3) "tavasz"
4) "tel"
```

- ☐ Létrehozunk egy halmazt evszakok neven, majd lekérdezzük a típusát
- ☐ Listázzuk a halmaz tartalmát
- ☐ Megjelenítjük a halmaz elemszámát
- ☐ Létrehozunk egy új halmazt kedvencevszak neven
- ☐ Képezzük a két halmaz különbségét
- ☐ Rendezve jelenítjük meg az evszakok halmaz elemeit

Utasítások V. – Sorted set

ZADD kulcs [opciók] pontszám elem
[pontszám elem]

Új elem(ek)et ad a sorted set-hez. Ha a set nem létezik, akkor létrehozza. A létező elemek felülíródnak. Opciók: XX – nem ad hozzá új elemet, csak update, LT/GT – csak akkor módosítja a meglévőt, ha az új elem kisebb/nagyobb. A rendezés az adott pontszámok (score) alapján történik

ZCARD kulcs

Visszaadja a sorted set elemszámát

ZCOUNT kulcs min max

Visszaadja a min és max közötti elemek számát

ZINCRBY kulcs n elem

A sorted set adott elemének értékét n-nel növeli

ZINTER | ZUNION | ZDIFF n kulcsok

Visszadja az adott számú halmaz különbségét, unióját, metszetét

ZRANGE kulcs min max [opciók]

Visszadja a sorted set adott indextartományba eső elemeit

Utasítások V. - Példák

```
C:\Windows\System32\cmd.exe - redis-cli
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379> zadd nevsor 1 laci 2 nora 3 zita
(integer) 3
127.0.0.1:6379> type nevsor
zset
127.0.0.1:6379> zcard nevsor
(integer) 3
127.0.0.1:6379> zcount nevsor 2 3
(integer) 2
127.0.0.1:6379> zrange nevsor 0 -1 withscores
1) "laci"
2) "1"
3) "nora"
4) "2"
5) "zita"
6) "3"
127.0.0.1:6379> zincrby nevsor 5 nora
"7"
127.0.0.1:6379> zrange nevsor 0 -1
1) "laci"
2) "zita"
3) "nora"
127.0.0.1:6379>
```

- ☐ Létrehozunk egy sorted set-et nevsor néven (laci, nora, zita)
- ☐ Lekérdezzük a nevsor típusát, elemszámát
- ☐ Lekérdezzük, hogy hány elem van, amelynek pontszáma 2 és 3 közötti
- ☐ Lekérdezzük a nevsor minden pontszámát és elemét
- ☐ Növeljük zita pontszámát 5-tel, utána ismét listázzuk a nevsor elemeit
➔ a sorrend megváltozik

Lekérdezések

SELECT * FROM tábla – minden táblára

SELECT * FROM tábla WHERE ... LIKE ...

SELECT * FROM tábla WHERE id=érték

SELECT SUM(), AVG(), MIN(), MAX()
FROM tábla

SELECT FROM ... GROUP BY

SCAN 0 – Az adatbázisban lévő összes kulcsot megadja

SCAN | SSCAN | HSCAN | ZSCAN iterátor
[MATCH minta] [COUNT n] [TYPE típus]

HGETALL kulcs

Nincs beépített lehetőség – csak program segítségével (ciklusokkal) oldható meg

Nincs beépített lehetőség – csak program segítségével (ciklusokkal) oldható meg

Lekérdezések- Példák

```
C:\Windows\System32\cmd.exe - redis-cli
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379> scan 0
1) "7"
2) 1) "mainap"
   2) "napok"
   3) "evszakok"
   4) "mykey"
   5) "a"
   6) "hello"
   7) "tegnap"
   8) "kedvenevszak"
   9) "nevsor"
  10) "nev"
127.0.0.1:6379> zscan nevsor 0 match *a*
1) "0"
2) 1) "laci"
   2) "1"
   3) "zita"
   4) "3"
   5) "nora"
   6) "7"
127.0.0.1:6379>
```

- ☐ Lekérdezzük az aktuális adatbázisban tárolt összes kulcsot
- ☐ Listázzuk a nevsor sorted set azon elemeit és pontszámait, ahol az elem nevében van a betű

Táblák megfelelője Redis-ben

Table
Products

ID	Name	Description	Price
10001	AAAA	Description of AAAA	100
10002	BBBB	Description of BBBB	200
10003	CCCC	Description of CCCC	200
.	.	.	.
.	.	.	.
10999	XXYZ	Description of XXYZ	500

Sorted Set		Sorted Set	
product_list		product_price	
10001	product:10001	100	product:10001
10002	product:10002	200	product:10002
10003	product:10003	200	product:10003
.	.	.	.
.	.	.	.
10999	product:10999	500	product:10999

Aktiválja a W

[How to get SQL-like Experience with Redis? | Redis Labs](#)

- ❑ A tábla oszlopainak a sorted set adattípus feleltethető meg, a tábla sorainak pedig a hash típus.
- ❑ Az elsődleges kulcsot a kulcs megfelelő elnevezésével lehet megvalósítani, pl. táblanév:elsődleges_kulcs formában

Tábla létrehozása - Példa

```
C:\Windows\System32\cmd.exe - redis-cli
127.0.0.1:6379> hmset product:10001 name AAAA description "Description of AAAA"
price 100
OK
127.0.0.1:6379> hmset product:10002 name BBBB description "Description of BBBB "
price 200
OK
127.0.0.1:6379> scan 0 match product*
1) "2"
2) 1) "product:10002"
   2) "product:10002:name"
   3) "product:10001"
   4) "product:10001:description"
127.0.0.1:6379> set product:10001:name AAAA
OK
127.0.0.1:6379> set product:10001:description "Description of AAAA"
127.0.0.1:6379> set product:10001:price 100
OK
127.0.0.1:6379> set product:10002:name BBBB
OK
127.0.0.1:6379> set product:10002:description "Description of BBBB"
OK
127.0.0.1:6379> set product:10002:price 200
OK
127.0.0.1:6379> zadd product_price 100 product:10001 200 product:10002
(integer) 2
```

- ☐ Létrehozzuk a products tábla első két sorának megfelelő adatszerkezetet (soronként) name, description és price mezőkkel
- ☐ Lekérdezzük a product karaktersorozattal kezdődő kulcsokat
- ☐ Létrehozzuk a tábla első két sorának megfelelő adatszerkezetet (mezőnként)
- ☐ Létrehozzuk a tábla price oszlopának megfelelő sorted set-et

Kapcsolat létrehozása Redis-ben

employee_id	first_name	last_name	address
1	John	Doe	New York
2	Benjamin	Button	Chicago
3	Mycroft	Holmes	London

payment_id	employee_id	amount	date
1	1	50,000	01/12/2017
2	1	20,000	01/13/2017
3	2	75,000	01/14/2017
4	3	40,000	01/15/2017
5	3	20,000	01/17/2017
6	3	25,000	01/18/2017

[From RDBMS to Key-Value Store: Data Modeling Techniques | by Wishmitha S. Mendis | Medium](#)

- ❑ A kapcsolatot a kulcs megfelelő elnevezésével lehet létrehozni
- ❑ Pl: payment:2:1, ahol 2 – elsődleges kulcs, 1 – idegen kulcs

Kapcsolat létrehozása- Példa (Előző dia alapján)

```
C:\Windows\System32\cmd.exe - redis-cli
127.0.0.1:6379>
127.0.0.1:6379> set employee:1:first_name John
OK
127.0.0.1:6379> set employee:1:last_name Doe
OK
127.0.0.1:6379> set employee:1:address "New York"
OK
127.0.0.1:6379> set payment:1:1:amount 50000
OK
127.0.0.1:6379> set payment:1:1:date "01/12/2017"
OK
127.0.0.1:6379> set payment:2:1:amount 20000
OK
127.0.0.1:6379> set payment:2:1:date "01/13/2017"
OK
127.0.0.1:6379>
```

- ☐ Létrehozzuk (mezőnként) az employee tábla első két sorának megfelelő kulcs-érték párokat
- ☐ Létrehozzuk (mezőnként) a payment tábla első két sorának megfelelő kulcs-érték párokat

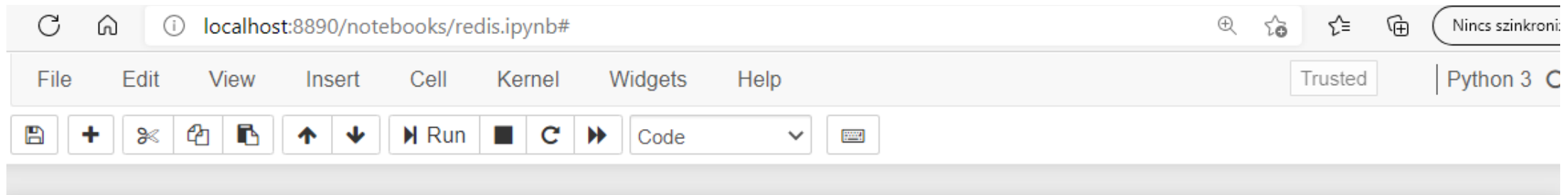
Redis – kiegészítő komponensek - példák

Redisearch		Full-Text search over Redis	dvirsky RedisLabs	Redis Source Available License
neural-redis		Online trainable neural networks as Redis data types.	antirez	BSD
RedisGraph		A graph database with a Cypher-based querying language using sparse adjacency matrices	swilly22 RedisLabs	Redis Source Available License
redisSQL		A redis module that provides a full SQL capabilities embedding SQLite	siscia RedBeardLab	AGPL-3.0
RedisJSON		A JSON data type for Redis	itamarhaber RedisLabs	Redis Source Available License

→ Keresési, aggregálási lehetőségek

→ SQL lekérdezési lehetőség

Redis elérés Python-ból


```
In [ ]: !pip install redis
```

```
In [ ]: import redis
```

```
In [ ]: #a host felhős rendszerénél az endpoint értéke, on-premise esetben localhost  
#a port értéke on-premise rendszerénél 6379  
#a jelszó on-premise rendszerénél - ha nem állítottuk be - nem kell  
  
r = redis.Redis(host='', port= , password='')  
r.set('hello', 'world')  
print(r.get('hello'))
```


Feladat I.

Csatlakozzon a Redis Cloud-hoz ([Redis Labs | The Home of Redis](#))!

- a. Kattintson a korábban létrehozott adatbázis nevére, majd válassza ki a Configuration fület!
- b. Adja meg válaszként a következőket: Endpoint, Port, Default password

Feladat II.

Csatlakozzon a Redis Cloud adatbázisához a következő (parancssorba beírt) utasítás segítségével:

redis-cli -h endpoint -p port -a default_password, ahol a megfelelő helyekre az előző feladatban kiolvasott endpoint, port és default password értékeit kell behelyettesíteni

- a. A csatlakozás után adja ki az `info server` parancsot
- b. A parancs futtatásának eredményeként kapott sorokat másolja be a válaszhoz

Feladat III.

A redis-cli-ben hozzon létre három új kulcs-érték párt: ev 2021, hónap 4, nap 26

a. A kulcsok lejáratí ideje 10 másodperc legyen

b. A kulcsok létrehozásához szükséges utasításokat adja meg válaszként!

Feladat IV.

A redis-cli-ben hozzon létre új lista típusú kulcsot tantargyak néven, amelyek értékei a következők legyenek: programozas alapjai, matematika, adatbaziskezeles

- a. A lista végére szúrjon be még egy tantárgyat: operacios rendszerek
- b. A listát létrehozó és a lista végére beszűrő parancsokat (két parancs) adja meg válaszként!

Feladat V.

A redis-cli-ben hozzunk létre új sorted set-et személyek néven, ahol az egyes pontszámok az életkorok legyenek: Andras 15 éves, Peter 20 éves, Juli 18 éves

- a. Kérdezzük le a 16-18 pontszámok közötti személyek számát!
- b. A sorted set-et létrehozó és a lekérdező utasításokat (két utasítás) adjuk meg válaszként!

Feladat VI.

A redis-cli-ben a korábban létrehozott személyek sorted set-ben növeljük Juli életkorát 10 évvel, majd ismét listázzuk a személyek sorted set elemeit!

a. A szükséges utasításokat (két utasítás) adjuk meg válaszként!

Feladat VII.

Hozza létre mezőnként és soronként külön kulcsok segítségével a dolgozo tábla következő rekordjait:

nev	munkakor	kod
Nagy Eva	titkarno	1
Kiss Ilona	konyvelo	2

a. A szükséges utasításokat tartalmazó képernyőrészt adja meg válaszként kép formájában!

Feladat VIII.

A redis-cli-ben hozzuk létre a projekt táblának megfelelő adatszerkezetet soronként és mezőnként külön kulcsokkal! A kulcsok megadásánál ügyeljünk a projekt és a dolgozo tábla közötti kapcsolatra!

projektkod	projektnev	dolgozokod
1	EURO-33	1
3	TRANS-22	2

a. A szükséges utasításokat tartalmazó képernyőrészt adjuk meg válaszként kép formájában!

Feladat IX.

A redis-cli-ben hozzunk létre új két új halmaz típusú kulcsot:

numbers1: 10, 20, 30, 40, 50, 60 és numbers2: 15, 30, 45, 60

a. Képezzük a halmazok metszetét!

b. A halmazokat létrehozó, és a metszetüket lekérdező utasításokat (3 utasítás) adja meg a válaszhoz!

Feladat X.

A redis-cli-ben kérdezzük le az adatbázisban lévő azon kulcsokat, amelyek nevében van a betű!

- a. Ezután adjuk meg a létező kulcsok számát a dbsize utasítás segítségével!
- b. A parancsokat és eredményüket mutató képernyőrészletet adjuk meg a válaszhoz kép formájában!

**Köszönöm
a figyelmet!**